

Biuletyn Informacyjny

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Nr 1 (99) 2018

ISSN 2082-2650

PROGRAM OBCHODÓW 70-LECIA PUM

10 czerwca 2018 r.

Piknik na Jasnych Błoniach „PUM mieszkańcom Szczecina”:

- ▶ Aleja Zdrowia (badania profilaktyczne, pomiary ciśnienia krwi, poziomu glikemii, BMI, nauka pomocy przedmedycznej i samobadania piersi, porady dietetyczne i kosmetyczne)
- ▶ bieg o Puchar Rektora PUM na dystansie 5 km
- ▶ nordic walking – dystans 2,5 km
- ▶ bieg siedmiolatek na 70 metrów
- ▶ Od Florence Nightingale do dziś – pokaz mody medycznej
- ▶ tort jubileuszowy rektora PUM

Wrzesień – październik 2018 r.

Środy z medycyną – cykl otwartych spotkań

Swój dorobek naukowy będą prezentować:

- ▶ 5 września – Klinika Hematologii – prof. Barbara Zdziarska
- ▶ 12 września – Katedra i Zakład Patologii Ogólnej – prof. Bogusław Machaliński
- ▶ 19 września – Klinika Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii – prof. Marek Brzosko
- ▶ 26 września – Katedra i Klinika Psychiatrii – prof. Jerzy Samochowiec

Wystawy

- ▶ „PUM w obiektywie fotoreporterów” – Rektorat PUM
- ▶ „Prasa o PUM w 70-leciu” – Biblioteka Główna
- ▶ „Farmacja – nauka stara jak świat” – Biblioteka Główna

Koncerty

- ▶ 28 września – Koncert muzyczny w wykonaniu pracowników i Chóru PUM – Rektorat PUM
- ▶ 29 września – Koncert w Filharmonii Szczecińskiej – Roma Handke i Piotr Friebe

1 października 2018 r.

Inauguracja roku akademickiego

- ▶ Msza św.
- ▶ Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2018/2019
- ▶ Spotkanie rektorów PAM/PUM
- ▶ Uroczyste posiedzenie Senatu PUM

- 2 Z obrad Senatu PUM
- 3 Patronaty rektora PUM
- 4 Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie obchodzi jubileusz 70-lecia
- 6 Wizyta ministra Jarosława Gowina na PUM
- 9 Dotacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla PUM
- 10 Wizyta prof. Takashiko Yoshidy z Asahikawa Medical University
- 12 Prof. PUM Anna Machoy-Mokrzyńska przewodniczącą Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Bezpiecznej Farmakoterapii
- 13 Nagroda królowej Szwecji dla pielęgniarki PUM
- 14 Konferencje, zjazdy, szkolenia
 - Postępy w diagnostyce chorób autoimmunologicznych XVII i XVIII edycja konferencji naukowo-szkoleniowej
 - IV edycja Szczecińskich Warsztatów Okulistycznych
 - VII Dzień Mózgu
- 21 NOMED-AF – projekt badawczy z zastosowaniem rozwiązań telemedycznych
- 23 Polsko-niemieckie badania przesiewowe noworodków
- 24 Klinika Psychiatrii po remoncie
- 25 Zmiany kadrowe na PUM w 2017 r.
- 27 Fundusze NCN na badania naukowe
- 29 Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów Kapitan Władysław Dąbrowski odzyskał tożsamość
- 30 Stażysta EPA w Katedrze i Klinice Psychiatrii
- 32 Serwis informacyjny Biblioteki PUM
- 33 Oferta Wydawnictwa PUM
- 34 Targi edukacyjne z PUM
- 36 Boga nie ma? Bóg jest! – Bolesław Gonet
- 39 Znak życia. Z myślą o następnych i o sobie samym też – Ireneusz Kojder
- 42 Opowieści lekarskie Nourriture – Jacek Rudnicki
- 44 Zbawienny wpływ roślin, czyli kwiaty w czytelni Biblioteki PUM. Cz. 3
- 45 Z życia studentów
 - III Międzynarodowa XLVIII Ogólnopolska Konferencja Studentów Uczelni Medycznych w Szczecinie
 - Ogólnopolska Konferencja Naukowa Studentów Medycyny Laboratoryjnej
 - Siatkarze PUM trzeci raz z rzędu mistrzami Polski uczelni medycznych
 - Grad medali sportowców PUM na Mistrzostwach Polski Uczelni Medycznych

Biuletyn Informacyjny – Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie. Wydawany za zgodą Rektora PUM
Redakcja: Dagmara Budek – redaktor naczelny, Kinga Brandys, Bogusława Romaniak, Jacek Rudnicki, Sławomir Szymański
Nakład 500 egz. Adres Redakcji: Biblioteka Główna PUM, al. Powstańców Wlkp. 20, 70-110 Szczecin, tel. 91 441 45 00,
e-mail: biblioteka@pum.edu.pl

Skład: Waldemar Jachimczak. Druk: ZAPOL, 71-062 Szczecin, al. Piastów 42, tel. 91 435 19 00, www.zapol.com.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania otrzymanych tekstów

Z OBRAD SENATU PUM

Na posiedzeniu Senatu w dniu 31 stycznia 2018 r. pozytywnie zaopiniowano:

- zatrudnienie prof. Christiana Peipera na stanowisku profesora wizytującego;
- zatrudnienie prof. Wolfganga Kamina na stanowisku profesora wizytującego;
- zatrudnienie prof. dr. hab. Wojciecha Błogowskiego na stanowisku profesora wizytującego;
- awansowanie prof. dr. hab. Ewy Stachowskiej na stanowisko profesora zwyczajnego;
- awansowanie dr. hab. Anny Jurczak na stanowisko profesora nadzwyczajnego;
- awansowanie dr. hab. Łukasza Kołodzieja na stanowisko profesora nadzwyczajnego;
- kandydatów do nadania Medalu Komisji Edukacji Narodowej;
- zatrudnienie mgr. inż. Krzysztofa Goralskiego na stanowisku kanclerza Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Podjęto uchwały w sprawach:

- zmian w Statucie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- zmiany planu rzeczowo-finansowego na rok 2017;
- ustalenia zasad i trybu rekrutacji na stacjonarne studia doktoranckie prowadzone na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2018/2019;
- wyrażenia zgody na obciążenie nieruchomości;
- wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 2 PUM w Szczecinie;
- rozszerzenia działalności i zmian w Statucie Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie;
- wyrażenia zgody na oddanie do odpłatnego użytkowania majątku nieruchomości;
- zmiany Statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 28 marca 2018 r. pozytywnie zaopiniowano:

- awansowanie prof. dr. hab. Jarosława Kaźmierczaka na stanowisko profesora zwyczajnego;
- awansowanie dr. hab. Anity Chudeckiej-Głaz na stanowisko profesora nadzwyczajnego;

- zatrudnienie prof. Stevena A. Naroda na stanowisko profesora wizytującego;
- zatrudnienie prof. Lidii Gil na stanowisko profesora wizytującego;
- zatrudnienie prof. Jacka Kopcia na stanowisko profesora wizytującego;
- kandydaturę prof. dr. hab. Andrzeja Bohatyrewicza do funkcji kierownika Katedry Ortopedii;
- kandydaturę dr. hab. Grzegorza Trybka do funkcji kierownika Zakładu Chirurgii Stomatologicznej.

Podjęto uchwały w sprawach:

- zmian w Statucie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia kryteriów oceny kierowników jednostek naukowo-dydaktycznych;
- ustalenia limitu przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2018/2019;
- ustalenia szczegółowych terminów postępowania rekrutacyjnego na studia stacjonarne i niestacjonarne na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2018/2019;
- uchylenia Uchwały nr 3/2004 Senatu Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie z dnia 21 stycznia 2004 r. w sprawie powołania Uczelnianego Biura Karier Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie;
- efektów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie (dietetyka – studia I i II stopnia; kosmetologia – studia I i II stopnia; ratownictwo medyczne – studia I stopnia; administracja i zarządzanie w ochronie zdrowia – studia II stopnia);
- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pt. „Progressio – Zintegrowany rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”;
- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pt. „Korelacja identyfikacji i zwalczania transgranicznych powiązań terrorystycznych i przestępczych w obszarze badań genetycznych i informatycznych”;
- zmiany Uchwały nr 10/2018 z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu rekrutacji na stacjonarne studia doktoranckie prowadzone na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2018/2019;

- sprostowania Uchwały nr 11/2018;
- zmian w składzie Senackiej Komisji ds. Szpitali Klinicznych;
- zmiany Statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zatwierdzenia planu finansowo-inwestycyjnego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie na 2018 rok;
- zmian w Statucie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- stwierdzenia zgodności Regulaminu Samorządu Doktorantów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym” oraz Statutem Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia zasad i trybu przyjmowania kandydatów na nowo utworzony kierunek farmacja na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie w roku akademickim 2018/2019;
- zmiany Uchwały nr 46/2017 dotyczącej ustalenia zasad i trybu przyjmowania kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie w roku akademickim 2018/2019;
- zmiany planu rzeczowo-finansowego na 2017 rok;
- zatwierdzenia podmiotu do badania sprawozdania finansowego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie za 2017 i 2018 rok;
- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pt. „Polska Platforma Medyczna: portal zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym”;

- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pt. „Staże studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie przepustką do rynku pracy”;
- zmiany Statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 PUM im. prof. T. Sokołowskiego w Szczecinie;
- wyrażenia zgody na oddanie do odpłatnego użytkowania majątku nieruchomego.

DB

Teksty uchwał dostępne są na stronie WWW uczelni w zakładce „Dokumenty”.

ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ JEDNOSTEK NAUKOWO-DYDAKTYCZNYCH PUM

Zarządzeniem nr 21/2018 Rektora PUM z dnia 28 lutego 2018 r.:

- zmieniono nazwę Kliniki Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej wchodzącej w skład Katedry Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Transplantacyjnej na Klinikę Chirurgii Ogólnej i Nowotworów Przewodu Pokarmowego;
- zmieniono nazwę Katedry Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Transplantacyjnej na Katedrę Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Transplantacyjnej i Nowotworów Przewodu Pokarmowego.

Zarządzeniem nr 30/2018 Rektora PUM z dnia 28 lutego 2018 r. w Katedrze Onkologii utworzono jednostkę pod nazwą: Samodzielna Pracownia Biologii Molekularnej i Diagnostyki Genetycznej.

DB

PATRONATY REKTORA PUM

- Regionalny Festiwal Naukowy E(x)plory, Szczecin, 23 lutego 2018 r., Fundacja Zaawansowanych Technologii w Warszawie, Joanna Gogolińska
- IV Bieg Pamięci Krzyśka Kuczyńskiego „Mali herosi walczą z rakiem”, Szczecin, 24 marca 2018 r., V LO im. Adama Asnyka w Szczecinie, Justyna Dunin-Wąsowicz (PUM reprezentowała dr Magdalena Kamińska, która w konkurencji nordic walking na 5 km zajęła V miejsce na 60 uczestników)
- III Międzynarodowa XLVIII Ogólnopolska Konferencja Studentów Uczelni Medycznych, Szczecin, 16–17 marca 2018 r., Studenckie Towarzystwo Naukowe PUM, Sylwia Morawska (z udziałem ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina)
- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Studentów Medycyny Laboratoryjnej „Współczesna medycyna laboratoryjna”, Szczecin, 24 marca 2018 r., Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych PUM, Norbert Bajerski

POMORSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W SZCZECINIE OBCHODZI JUBILEUSZ 70-LECIA

20 marca 1948 r. powołano do życia Akademię Lekarską – третią wyższą uczelnię Szczecina. W dokumentach archiwalnych czytamy: „Par. 1. Zakłada się Akademię Lekarską w Szczecinie jako państwową wyższą szkołę akademicką. Par. 2. W Akademii Lekarskiej tworzy się Wydział Lekarski, w ramach tego wydziału – oddział stomatologiczny”.

W ówczesnej Akademii Lekarskiej w Szczecinie uruchomiono tylko czwarty rok studiów, na który zgłosiło się 60 kandydatów – wielu późniejszych wybitnych naukowców, nauczycieli akademickich i lekarzy. Pierwsza siedziba władz mieściła się w budynku przy al. Niepodległości 30, skąd po kilku miesiącach Rektorat przeniesiono do ratusza przy ul. Rybackiej 1, gdzie jest do dziś. W 1949 r. uczelnia otrzymała nazwę Pomorska Akademia Lekarska im. gen. Karola Świerczewskiego, rok później zmieniono ją na Pomorską Akademię Medyczną,

a od roku 2010 funkcjonuje jako Pomorski Uniwersytet Medyczny.

Pierwszymi organizatorami uczelni byli profesorowie: Jakub Węgierko (pierwszy rektor), Tadeusz Chorażak, Artur Chwalibogowski, Tadeusz Markiewicz, Czesław Murczyński (pierwszy dziekan Wydziału Lekarskiego, w latach

1950–1953 rektor uczelni), Tadeusz Sokołowski, Witold Starkiewicz, Kazimierz Stojałowski, Józef Taniewski i January Zubrzycki. Wkrótce dołączali do nich kolejni: Izabela Cwojdzńska-Gądzikiewicz, Lech Działoszyński, Adam Krechowicki, Wanda Murczyńska, Jan Słotwiński, Eugeniusz Miętkiewski, Edward Gorzkowski, Irena Semadeni, Bolesław Górnicki.

Stworzenie Akademii Lekarskiej było zadaniem niezwykle trudnym, wymagało bezinteresownego zaangażowania i poświęcenia. Ale dla pionierów, jak sami mówili po latach, był to zaszczyt i wielkie wyzwanie. W 1950 r. uczelnia otrzymała szpital kliniczny przy ul. Unii Lubelskiej (wcześniej szpi-

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 20 marca 1948 r.

o założeniu Akademii Lekarskiej w Szczecinie.

Na podstawie art. 16 i 19 ust. 3 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 415) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zakłada się Akademię Lekarską w Szczecinie jako państwową wyższą szkołę akademicką.

§ 2. W Akademii Lekarskiej tworzy się wydział lekarski, a w ramach tego wydziału — oddział stomatologiczny.

§ 3. Bezpośredni nadzór nad Akademią Lekarską powierza się Ministrowi Zdrowia.

§ 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia

porucza się Ministrowi Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Zdrowia:

Tadeusz Michejda

Minister Oświaty:

Stanisław Skrzyszewski

tal PCK). W kolejnych latach otwierała uczelniane oddziały – w Szpitalu Wojskowym przy ul. Piotra Skargi czy w szpitalu w Zdunowie. Od 1951 r. kliniki i zakłady teoretyczne powstały w odbudowanym szpitalu na Pomorzanach. Tak zaczęła się historia pierwszej w dziejach Szczecina – i tych przedwojennych, i tych powojennych – uczelni medycznej.

70 lat to znakomita okazja do przypomnienia najważniejszych dat z historii uczelni, wspomnienia postaci, które miały wpływ na rozwój medycyny w mieście i na Pomorzu Zachodnim. Jeśli zechcą Państwo przyłączyć się do tych wspomnień, chętnie je opublikujemy.

Z okazji jubileuszu powołano Komitet Organizacyjny, który przygotował wiele imprez, spotkań, konferencji i uroczystości.

Prezentujemy najważniejsze wydarzenia:

10 czerwca 2018 r. – piknik prozdrowotny na Jasnych Błoniach „PUM mieszkańcom Szczecina”:

- bieg w Parku Kasprowicza o Puchar Rektora PUM na dystansie 5 km z pomiarem;
- nordic walking także w Parku Kasprowicza – 2,5 km;
- bieg „Siedmiolatki na 70 metrów” dla dzieci urodzonych w 2011 r.;
- Aleja Zdrowia ze stoiskami, gdzie będą wykonywane badania profilaktyczne, pomiary ciśnienia krwi, poziomu glikemii, BMI, a także nauka pomocy przedmedycznej czy samobadania piersi. Będą porady dietetyczne i kosmetyczne. W programie są zmagania sportowe i strefa zabaw dla dzieci. Jednym słowem będzie to piknik dla zdrowia.

29 września 2018 r. – Gala Jubileuszowa 70-lecia w Filharmonii Szczecińskiej, którą uświetni występ Chóru PUM z udziałem solistów Romy Handke i Piotra Friebeego oraz Orkiestry Filharmonii Gorzowskiej.

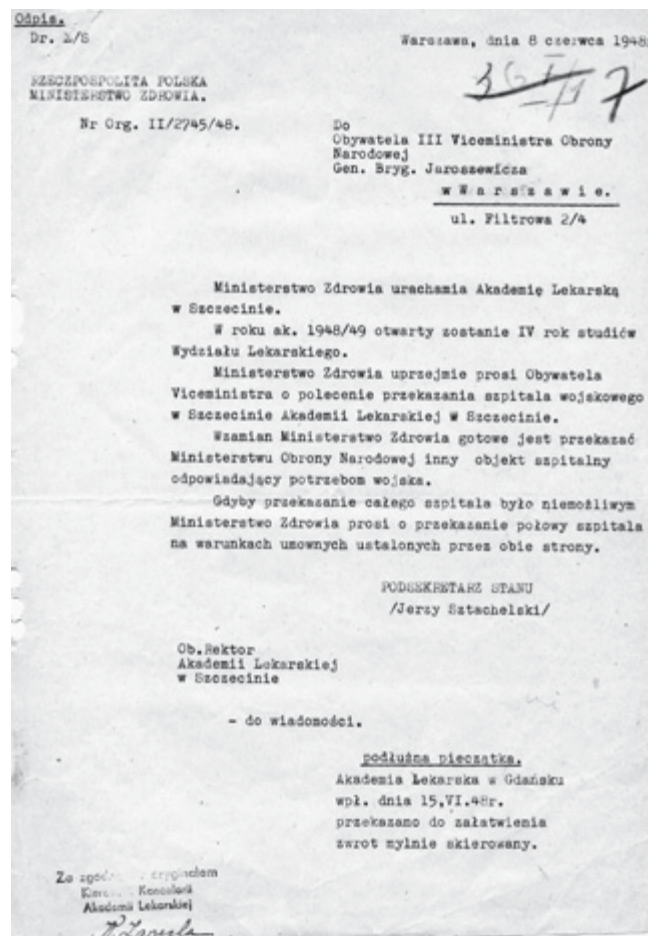
1 października 2018 r. – Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2018/2019 poprzedzona mszą św. w Bazylice Archikatedralnej św. Jakuba w Szczecinie.

Środy z medycyną

We wrześniu ruszamy z cyklem „Środy z medycyną”, podczas których raz w tygodniu, zawsze w środę o godz. 17.00 w auli Rektoratu PUM zaprezentowane zostaną najciekawsze dokonania naukowo-medyczne klinik PUM.

Konkurs fotograficzny

Osoby zajmujące się fotografią namawiamy do udziału w konkursie fotograficznym „PUM

w obiektywie fotoreporterów”, w którym mogą wziąć udział zawodowcy, jak i amatorzy. Dla najlepszych będą nagrody pieniężne, a najlepsze prace znajdą się na specjalnie przygotowanej wystawie.

Wystawy

We wrześniu otwarte zostaną w Bibliotece Głównej PUM wystawy: „Prasa o PUM w 70-lecie” oraz „Farmacja – nauka stara jak świat”.

Mapa absolwentów PAM/PUM

Uczelnia chce stworzyć mapę swoich absolwentów. Osoby pracujące poza Szczecinem, nie tylko w Polsce, również w innych krajach świata, prosimy o zamieszczanie informacji o sobie na mapie absolwentów PUM. Wystarczy tylko wysłać informację pod adresem: promocja@pum.edu.pl.

O najważniejszych wydarzeniach związanych z jubileuszem 70-lecia będziemy Państwa powiadamiać w kolejnych wydaniach Biuletynu Informacyjnego. Wszystkie informacje są dostępne na stronie www.pum.edu.pl w zakładce „70 lat”.

*Kinga Brandys
przewodnicząca
Komitetu Organizacyjnego*

WIZYTA MINISTRA JAROSŁAWA GOWINA NA PUM

Blisko 40 mln zł otrzymały szczecińskie uczelnie w ramach konkursu ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju jako Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, Oś Priorytetowa III: Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5: Kompleksowe programy szkół wyższych.

Wicepremier Jarosław Gowin, minister nauki i szkolnictwa wyższego, w marcu gościł na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. Podczas konferencji prasowej z udziałem wojewody zachodniopomorskiego Tomasza Hincę, posłów Leszka Dobrzyńskiego i Michała Jacha minister przekazał rektorom szczecińskich uczelni symboliczne czeki, które odebrali: prof. Bogusław Machaliński – PUM (ponad 6 mln zł), dr hab. inż. prof. ZUT Jacek Wróbel – Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (ponad 8 mln 800 tys. zł), prof. Edward Włodarczyk – Uniwersytet Szczeciński (ponad 14 mln 500 tys. zł), dr hab. inż. kpt. ż.w. prof. AM Wojciech Ślaczka – Akademia Morska (blisko 7 mln zł) i prof. Dariusz Dyczewski – Akademia Sztuki (ponad 2 mln 700 tys. zł).

– Każda z reprezentowanych tutaj szczecińskich uczelni przygotowała znakomity program. Jestem pewien, że te pieniądze będą bardzo dobrze wykorzy-

stane dla ich rozwoju – powiedział minister Gowin. – Ta zasada zrównoważonego rozwoju ma szczególne znaczenie właśnie tutaj, w województwie zachodniopomorskim, zwłaszcza w Szczecinie. Wiemy, jak ważne dla polskości Szczecina są tutejsze uczelnie. Pomorski Uniwersytet Medyczny ma szansę na status uczelni badawczej. Wśród kilkunastu uczelni, które spełniają warunki, żeby wystartować w konkursie na uczelnie badawcze, jest PUM.

W imieniu rektorów podziękował prof. Bogusław Machaliński, rektor PUM.

– Otrzymane fundusze na rzecz rozwoju nauki polskiej i gospodarki – mówił rektor – przyczynią się do poprawy jakości kształcenia w tych obszarach, za które odpowiadamy. Nasze uczelnie mogą stać się najważniejszym ogniwem rozwoju regionu.

Rektorzy szczecińskich uczelni poinformowali, że realizacja projektów, na które otrzymano dofinansowanie, przyniesie w efekcie m.in. podniesienie poziomu kadry dydaktycznej i rozszerzenie oferty kształcenia.

Minister zapewniał, że wkrótce Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosi kolejne konkursy, w ramach których uczelnie będą mogły starać się o dodatkowe środki.

Minister Jarosław Gowin odwiedził także uczestników odbywającej się na PUM Międzynarodowej Konferencji Studentów Uczelni Medycznych skupiającej studentów i młodych lekarzy.

– Chcę wam pogratulować udziału w studenckich kołach naukowych – powiedział minister – bo moim zdaniem to początek drogi badań naukowych i rozwoju.

Minister Gowin mówił także o reformie nauki, podwyższeniu jakości kształcenia i badań, o zmianie uprawnień do nadawania stopni naukowych oraz o kształceniu wybitnych naukowców.

– Wyższe stopnie naukowe będą przyznawały uczelnie, które wykażą się dorobkiem naukowym. Ważne będzie nie to, ilu ma się profesorów, tylko ilu wybitnych naukowców, niezależnie od tego czy są oni profesorami, doktorami habilitowanymi, doktorami lub magistrami.

Minister Gowin zapewnił, że zwiększone zostaną nakłady finansowe na naukę i szkolnictwo wyższe, a głównym celem jest podwyższenie jakości kształcenia. Reforma nauki ma stworzyć nowy model kształcenia.

Dotacja przyznana PUM przeznaczona jest na realizację projektu konkursowego nr POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/17 „Progressio – zintegrowany rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, Oś Priorytetowa III: Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5: Kompleksowe programy szkół wyższych.

Głównym celem projektu jest kompleksowy rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie poprzez rozszerzenie oferty edu-

cyjnej skutkującej podniesieniem kompetencji studentów, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa oraz usprawnienie funkcjonowania uczelni poprzez wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego.

Projektem objęci zostaną studenci kształcący się na PUM (wybrane kierunki studiów), absolwenci PUM, kadra zarządzająca-administracyjna uczelni, kadra dydaktyczna.

Oczekiwania: zwiększony poziom umiędzynarodowienia PUM poprzez wykłady wizytujące zagranicznych autorytetów, cyfryzacja i informatyzacja uczelni, wyższa jakość usług świadczonych przez Akademickie

Program krótkiej wizyty Jarosława Gowina w Szczecinie był wypełniony wieloma spotkaniami. Redakcji Biuletynu udało się przeprowadzić z ministrem miniwywiad.

Kinga Brandys: Panie ministrze, przed nami nowa ustawa o szkolnictwie, która budzi duże zainteresowanie i oczekiwania.

Jarosław Gowin: Nowa ustawa otwiera nowe szanse, zamiast wysokospecjalistycznych studiów doktoranckich powstaną szkoły interdyscyplinarne. Wszystkim doktorantom zapewnimy przyzwoite stypendia, myślę, że będzie to około 2,5 tys. zł miesięcznie. Nowe zasady finansowania uczelni promują tych, którzy mają osiągnięcia naukowe, publikują w licznych czasopismach o wysokim impact factor, wdrażają nowe technologie w gospodarce. Zasady

ewaluacji będą dostosowane do dyscyplin, a nie jednostek. Ewaluacja dotyczy dyscyplin naukowych.

– Jesteśmy uczelnią medyczną, jedną z kilkunastu w Polsce, a nadal w kraju brakuje lekarzy.

– Uważam, że jest szansa na zwiększenie liczby lekarzy. Możemy to zmienić, ale jak powszechnie wiadomo, bardzo dużo młodych ludzi wyjeżdża za granicę po ukończeniu studiów. Moim zdaniem potrzebujemy głębokiej reformy służby zdrowia.

– Dziękuję za rozmowę.

Biuro Karier PUM, wyższe kompetencje zawodowe i interpersonalne studentów, wyższy poziom obsługi świadczonej przez kadre zarządzająco-administracyjną.

Termin realizacji: 2 lipca 2018 r. – 1 lipca 2021 r.

W ramach projektu realizowane będą cztery moduły:

- Moduł programów kształcenia:
 - dostosowanie i realizacja programów kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczych na poziomie krajowym i regionalnym, ukierunkowanych na wyposażenie studentów w praktyczne umiejętności;
 - włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej w prowadzeniu programów kształcenia na polskich uczelniach.
- Moduł podnoszenia kompetencji:
 - podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju.
- Moduł wsparcia świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy:
 - wspieranie świadczenia wysokiej jakości usług przez jednostki działające w strukturze PUM (np. Akademickie Biuro Karier), wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy;
 - wsparcie wykorzystania informacji z rynku pracy (wyniki uczelnianego monitoringu karier zawodowych absolwentów, prognoz zatrudnienia,

badania wśród pracodawców w regionie) do projektowania kształcenia dopasowanego do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w regionie.

- Moduł zarządzania w instytucjach szkolnictwa wyższego:
 - działania podnoszące kompetencje kadry dydaktycznej PUM (informatyczne, językowe, w tym posługiwanie się profesjonalnymi bazami danych, prowadzenia dydaktyki w języku obcym, zarządzania informacją, umiejętności prezentacyjnych oraz staże dydaktyczne);
 - wsparcie informatycznych narzędzi zarządzania (zakup systemów informatycznych m.in. do zarządzania majątkiem, projektami, do budżetowania, egzaminowania, ankietyzacji, Intranet);
 - szkolenia dla kadry zarządzającej oraz pracowników administracyjnych (według zgłoszonych potrzeb m.in. w zakresie przepisów ustaw: „Prawo o szkolnictwie wyższym”, o finansach publicznych, „Prawo zamówień publicznych”, prawo pracy, oraz zarządzanie czasem i zespołem, zarządzanie rekrutacją, autoprezentacja, szkolenie z MS Office, bezpieczeństwo informacji).

Całkowita wartość projektu wynosi 6 192 325,53 zł, w tym dofinansowanie z funduszy europejskich to 6 006 554,53 zł. Kierownikiem projektu jest prof. Barbara Dołęgowska, prorektor ds. dydaktyki PUM.

*Kinga Brandys
rzecznik prasowy
Zdjęcia Foto Praktyka*

WIZYTA PROF. TAKASHIKO YOSHIDY Z ASAHIKAWA MEDICAL UNIVERSITY

Dnia 11 stycznia 2018 r. został podpisany list intencyjny pomiędzy Pomorskim Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie a Asahikawa Medical University w Japonii, który jest wstępnym porozumieniem stron co do intencji wypracowania dwustronnej umowy o współpracę. W zamierzeniu są wspólne projekty edukacyjne i naukowe. Planowana jest wymiana studentów, doktorantów i wykładowców. Obecnie opracowywane jest Memorandum of Understanding, które powinno być podpisane przez rektorów obydwu uniwersytetów jeszcze w tym roku. List intencyjny podpisali prof. Bogusław Machaliński, rektor PUM, i prof. Takashiko Yoshida, pełnomocnik prezydenta AMU ds. współpracy międzynarodowej.

Profesor Takashiko Yoshida kieruje Katedrą Higieny i Zdrowia Publicznego na Asahikawa Medical University; pracuje jako lekarz medycyny pracy. Jednym z jego bezpośrednich zainteresowań naukowych jest kwestia zatrucia arszenikiem. Badania nad tym tematem prowadzi w różnych krajach już

od 25 lat i jest autorem ponad 70 prac naukowych właśnie z tego zakresu. Wizyta prof. Yoshidy na PUM trwała trzy dni.

9 stycznia 2018 r. gość z Japonii spotkał się ze studentami i dziekanami trzech wydziałów (Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim, Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjnej oraz Nauk o Zdrowiu) i przedstawił historię swojego uniwersytetu, aktualne zainteresowania naukowe, opowiedział o wyspie Hokkaido i samym mieście Asahikawa.

Następnego dnia prof. Yoshida zapoznał się z wybranymi jednostkami Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim oraz Wydziału Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjnej. Doktor Miłosz Kawa i dr Maria Dąbrowska oprowadzali profesora po Zakładzie Patologii Ogólnej. Profesor Krzysztof Borowiak przyjął prof. Yoshidę w Zakładzie Toksykologii, a dr Tomasz Janus zainteresował profesora swoim tematem

pracy, zaś dr Andrzej Ossowski przedstawił aktualny stan badań i swoje projekty.

Dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Leszek Domański zapoznał gościa z działalnością Kliniki Nefrologii i funkcjonowaniem Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2. Profesor Barbara Wiszniewska przedstawiła komputerową bazę nauczania histologii, a prof. PUM Maciej Tarnowski oprowadził po Zakładzie Fizjologii.

Profesor Yoshida był zainteresowany księgozbiorem Biblioteki Głównej PUM. Był pod wrażeniem jego zasobności i od razu zapytał, czy te wszystkie piękne świąteczne dekoracje są tam na co dzień. Żałował, że w jego uniwersyteckiej bibliotece nie jest tak przytulnie. Dyrektor Dagmara Budek zaprosiła nas na herbatę i dowiedzieliśmy się, że w Japonii czegoś takiego jak czerwona herbata nie ma.

Dziekan WLBiML prof. Anna Jakubowska przybliżyła japońskiemu gościowi działalność swojego wydziału. U prof. Jana Lubińskiego zawiązała się ciekawa dyskusja na temat odżywiania się i długości życia w Japonii, a prof. PUM Elżbieta Petriczko zaprosiła profesora do klinik pediatrycznych PUM w SPSK-1.

11 stycznia 2018 prof. Yoshida spędził na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Profesor PUM Elżbieta Grochans, dr Bożena Gorzkowicz i dr Magdalena Kamińska opowiadały o wydziale, jego działalności i badaniach naukowych. Zwiedziliśmy sale fantomowe, obserwowaliśmy ćwiczenia ratowników. O swoich aktualnych badaniach opowiadali dr Kamil Gill oraz dr inż. Maciej Grabowski. Dotknęliśmy ciekawego tematu – pozycji kobiet w świecie nauki w Polsce. Profesor Yoshida przyznał, że na AMU pracuje niewiele kobiet.

Studentki z IFMSA Maria Kucharska i Paulina Stępień oprowadziły profesora, ciekawego warun-

ków pobytowych dla przyjeżdżających japońskich studentów, po akademiku.

Student VI roku WL Tomasz Machałowski (notabene od jego wyjazdu do Japonii rozpoczęła się idea współpracy z AMU) wraz z koleżankami i kolegami zabrał profesora na wieczorną wycieczkę po pięknie oświetlonym Szczecinie, a prof. PUM Elżbieta Petriczko zorganizowała muzyczny wieczór w Filharmonii Szczecińskiej.

To była pierwsza wizyta prof. Yoshidy w Polsce, więc staraliśmy się pokazać jak najwięcej. Zrobiliśmy mnóstwo zdjęć. Próbowaliśmy różnych polskich potraw i doszliśmy do wniosku, że Szczecin ma swoje własne sushi na pl. Grunwaldzkim i że miasto jest małe i piękne nawet w deszczu i że każdy człowiek powinien jeść dużo sałaty i ogólnie zielonego i surowego.

A ja jeździłam z profesorem po Szczecinie swoim stareńkim volkswagenem...

- Is it manual? – zapytał profesor.
- Yes, Professor, indeed it is – odpowiadam.
- Oh, my respect. You are a good driver, I would not be able to drive manual car.

Żegnając profesora ostatniego dnia wieczorem, otrzymałam zapewnienie o kolejnym spotkaniu wkrótce, z tym że obiecałam profesorowi dużo kwiatów i słońca.

Dodatkowa informacja na temat AMU dla zainteresowanych:

<http://www.jimu.asahikawa-med.ac.jp/english/index.html>

*Tekst i zdjęcia Olena Voznyak
Dziekanat Wydziału Lekarskiego
z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim
Program Anglojęzyczny*

PROF. PUM ANNA MACHOY-MOKRZYŃSKA PRZEWODNICZĄCĄ RADY NAUKOWEJ POLSKIEGO TOWARZYSTWA BEZPIECZNEJ FARMAKOTERAPII

Farmakoterapia powinna być skuteczna i bezpieczna. Skuteczność leczenia zwiększa się systematycznie, jednak zdarzenia niepożądane związane ze stosowaniem coraz większej liczby leków wskazują na konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na bezpieczeństwo leczonego pacjenta. Zagadnienie to stanowi obecnie poważny problem w opiece zdrowotnej na całym świecie i jest jednym z podstawowych celów tej opieki. Światowa Organizacja Zdrowia zaproponowała wdrożenie programu dotyczącego monitorowania niepożądanych działań leków, czyli każdego niekorzystnego i niezamierzonego działania produktu leczniczego, występującego podczas stosowania dawek zalecanych u ludzi w leczeniu chorób lub podawanych w celach profilaktycznych, diagnostycznych czy modyfikacji funkcji fizjologicznych.

Aby zwiększyć bezpieczeństwo farmakoterapii, zgodnie z obowiązującymi w Unii Europejskiej regulacjami prawnymi, powstał system nadzoru nad bezpieczeństwem farmakoterapii (pharmacovigilance), w którym monitorowanie działań niepożądanych leków ma charakter priorytetowy. W działania takie wpisuje się założenie w 2015 r. (i zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w 2016 r.) Polskiego Towarzystwa Bezpiecznej Farmakoterapii, z siedzibą w Warszawie. Jego naczelnym zadaniem jest podejmowanie inicjatyw i promowanie postaw sprzyjających wprowadzaniu w życie oraz rozwijaniu zasad etyki i rzetelności w monitorowaniu bezpieczeństwa stosowania produktów

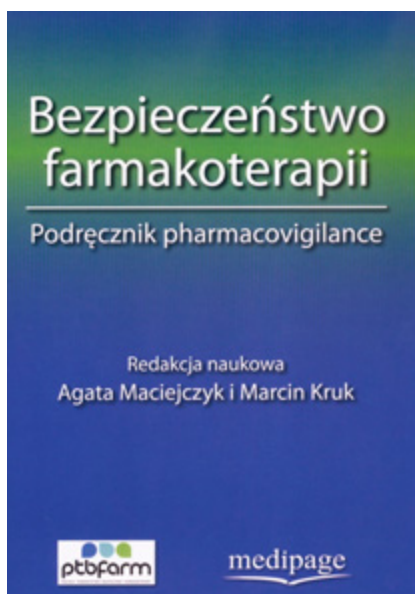

leczniczych, wyrobów medycznych, środków spożywczych, produktów biobójczych i produktów kosmetycznych. Celem Towarzystwa jest również wspieranie rozwoju systemu monitorowania bezpieczeństwa farmakoterapii oraz kreowanie roli stowarzyszenia jako eksperckiego i opiniotwórczego ośrodka w zakresie bezpieczeństwa farmakoterapii. Pomocą w realizacji statutowych celów Polskiego Towarzystwa Bezpiecznej Farmakoterapii oraz wspieraniem Zarządu w podejmowanych inicjatywach naukowych ma służyć

Rada Naukowa. Na przewodniczącą Rady została wybrana dr hab. prof. PUM Anna Machoy-Mokrzyńska, kierownik Regionalnego Ośrodka Monitorującego Działania Niepożądane Leków w Szczecinie – jednostki pozawydziałowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego.

Polskie Towarzystwo Bezpiecznej Farmakoterapii, rozpoczynając swoją działalność, uznało, że jednym z pierwszych jego zadań powinno być opracowanie podręcznika, kierowanego do szerokiego odbiorcy – lekarzy, farmaceutów, pielęgniarek, przedstawicieli innych zawodów medycznych, ale też studentów uniwersytetów medycznych, pacjentów i ich rodzin. Publikacja taka, zatytułowana „Bezpieczeństwo farmakoterapii: podręcznik pharmacovigilance”, ukazała się w 2017 r. Jednym z jej współautorów jest Anna Machoy-Mokrzyńska – części dotyczącej monitorowania bezpieczeństwa leków w ośrodkach regionalnych.

(red.)

NAGRODA KRÓLOWEJ SZWECJI DLA PIEŁĘGNIARKI PUM

Rozmowa z Aldoną Reczek-Chochulską – studentką II roku pielęgniarstwa na Wydziale Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie – laureatką II polskiej edycji konkursu o Nagrodę Pielęgniarską Królowej Sylwii – Queen Silvia Nursing Award.

Kinga Brandys: Konkurs królowej Szwecji dla pielęgniarzek. Proszę o informację, co to za konkurs?

Aldona Reczek-Chochulska: – Nagroda Queen Silvia Nursing Award została ustanowiona w dniu 70. urodzin królowej Szwecji Silvii. Jej głównym zadaniem jest pomoc w tworzeniu założeń opieki zdrowotnej, głównie nad osobami starszymi. Po raz pierwszy została przyznana w 2014 r.

Jak Pani dowiedziała się o tym konkursie i co było powodem udziału w tym niezwykłym zadaniu?

– O konkursie dowiedziałam się, będąc członkiem koła naukowego PUM. Pani doktor Anna Cybulska zachęcała do wzięcia udziału w konkursie. Dodam, że na udział zdecydowałam się dopiero rok później. Przy pierwszej edycji konkursu zabrakło mi chyba odwagi, a poza tym I rok pielęgniarstwa to naprawdę bardzo absorbujący czas i wiadomość o konkursie wyleciała mi z głowy. Dopiero rok później przypomnienie na Facebooku sprawiło, że pomyślałam: „Tym razem spróbuję!”

Pani wymyśliła „magiczne pudełko” – dlaczego właśnie ono, Pani zdaniem, zdobyło uznanie jury?

– Myślę, że pudełko „Niezapominajka” zdobyło uznanie jury właśnie dlatego, że nie jest magiczne. Pomysł jest prosty i wykonalny. Potrzeba tylko chęci, trochę wiedzy, jak wykorzystać je w praktyce, oraz współpracy zespołu terapeutycznego i bliskich pacjenta. „Niezapominajka” to wykorzystanie elementów terapii reminiscencyjnej, nadanie jej kształtu i pewnej symboliki – co również jest ważne, ponieważ mam wrażenie, że pracując z ludźmi starszymi, cierpiącymi na demencję, łatwo jest zapomnieć, że mamy do czynienia z człowiekiem, nie tylko jednostką chorobową.

Czy Pani pudełko ma szansę być wdrożone np. wśród osób po 80. roku życia, pacjentów oddziałów geriatrycznych, pensjonariuszy DPS-ów?

– Myślę, że jest taka szansa. Zwłaszcza że nie mówimy tu o wielkich kosztach. To co będzie się działo dalej z pomysłem, nie zależy do końca ode mnie; jeżeli ktoś przeczyta lub usłyszy o „Niezapominajce” i wykorzysta ją w pracy z osobami starszymi, to będzie mi bardzo miło. Ja oczywiście będę starała się promować mój pomysł i wdrażać go w życie w lokalnych jednostkach.

Nagrodą jest audyencja u królowej Szwecji i co jeszcze?

– Audyencja u królowej jest miłym akcentem, ale główna nagroda to możliwość odbycia stażu w Szwecji lub innym kraju, który jest partnerem konkursu, oraz stypendium w wysokości 25 000 zł. Z konkursem wiąże się także różne inne wydarzenia, w zależności od kraju. Wiem, że laureatki z Finlandii i Szwecji zostały zaproszone na forum dotyczące demencji, które odbywa się w Japonii.

Jest Pani pielęgniarzką i pielęgniarzką zostanie?

– Pielęgniarką jeszcze nie jestem, ale mam nadzieję, że w przyszłym roku pomyślnie zdam egzamin dyplomowy na naszej uczelni i uzyskam upragnione prawo wykonywania zawodu. Czy pielęgniarzką pozostanę? Absolutnie tak! To najpiękniejszy zawód

świata, pełen wyzwań, dający ogromne możliwości rozwoju i wiele satysfakcji.

Nie ma zbyt wielu osób chętnych do wykonywania tego zawodu. Jako studentka PUM jak chciałaby Pani zachęcić innych do wyboru tego zawodu?

– To trudne pytanie, bo mam wrażenie, że pewnych rzeczy trzeba spróbować, żeby poczuć to coś. Tak było w moim wypadku – zanim rozpoczęłam studia pielęgniarские, pracowałam jako opiekun osób starszych i właśnie wtedy poczułam, że to jest właśnie TO. Chciałabym, żeby młode osoby wiedziały, że te studia i praca dają nam coś, czego studenci wielu kierunków nigdy nie doświadczą: dotykamy życia i ludzkiego cierpienia, bierzemy udział w procesie leczenia, widzimy, jak ktoś wraca do zdrowia albo przegrywa z chorobą. Uważam, że branie w tym udziału to ogromny przywilej.

Co jeszcze może zachęcać do podjęcia studiów na tym kierunku? Myślę, że fakt, że zawód pielęgniarstwa daje nam możliwość podjęcia pracy w każdym zakątku świata, daje nam również ogromne możliwości rozwoju oraz pewność zatrudnienia. Zdaję sobie sprawę, że zarobki mogą zniechęcać młode osoby do tej pracy, ale pozostaje nam mieć nadzieję, że w najbliższym czasie sytuacja ulegnie zmianie.

Pani plany? – o czym Pani marzy, co chciałaby Pani jeszcze zrobić?

– W ciągu najbliższego roku będę skupiać się na przygotowaniach do egzaminu dyplomowego. Później praca oraz studia magisterskie. Chciałabym w przyszłości, w miarę nabywania doświadczenia w pracy z osobami starszymi i cierpiącymi na demencję, dzielić się nim z innymi osobami.

Dziękuję za rozmowę.

Kinga Brandys

rzecznik prasowy

Zdjęcie Dorota Białkowska

XVII I XVIII EDYCJA KONFERENCJI NAUKOWO-SZKOLENIOWEJ POSTĘPY W DIAGNOSTYCE CHOROÓB AUTOIMMUNOLOGICZNYCH

Konferencje z cyklu „Postępy w diagnostyce chorób autoimmunologicznych”, będące stałym elementem w kalendarzu spotkań naukowo-szkoleniowych organizowanych przez Klinikę Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii oraz Samodzielną Pracownię Diagnostyki Reumatologicznej PUM, odbywają się nieprzerwanie od 2009 r. Kolejne, siedemnasta i osiemnasta, edycje miały miejsce 18 listopada 2017 r. i 10 marca 2018 r., a tematami przewodnimi były „Udar mózgu. Doustne antykoagulanty.

Przeciwciała antyfosfolipidowe” oraz „Współwystępowanie chorób autoimmunizacyjnych – spojrzenie interdyscyplinarne”.

Patronem medialnym obu wydarzeń był „Przegląd Ogólnopolski – Laboratorium”. Przy okazji organizacji tych edycji po raz kolejny mieliśmy okazję współpracować ze studentami PUM zrzeszonymi w Studenckim Towarzystwie Diagnostów Laboratoryjnych PUM oraz IFMSA-Poland Oddział Szczecin. Młodzież bardzo aktywnie włączyła się

w prace organizacyjne oraz prowadzenie sekretariatu konferencji, co bardzo usprawniło przebieg sympozjum. Kierujemy pod ich adresem ogromne podziękowania za pomoc i zaangażowanie.

Z wielką satysfakcją odnotowaliśmy fakt, że również i tym razem tematyka obrad spotkała się z zainteresowaniem odbiorców. W każdej edycji wzięło udział ponad 300 uczestników z całej Polski. Jak zawsze, spotkania były znakomitą okazją do wymiany poglądów i doświadczeń przez przedstawicieli różnych zawodów medycznych, studentów i słuchaczy studiów doktoranckich PUM i innych uczelni, co znakomicie podkreśliło interdyscyplinarny charakter omawianych zagadnień.

Siedemnastą edycję, poświęconą zaburzeniom w centralnym układzie nerwowym i powikłaniom zakrzepowym, uroczystie rozpoczął prorektor PUM ds. klinicznych prof. Piotr Gutowski, który odczytał list rektora PUM prof. Bogusława Machalińskiego, patrona honorowego sympozjum. Jak zawsze, konferencję uświetnili swoją obecnością także inni wybitni specjaliści i znakomici wykładowcy – prof. Przemysław Nowacki z Katedry i Kliniki Neurologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, dr Radosław Kiedrowicz z Kliniki Kardiologii PUM, prof. Bogdan Solnica z Zakładu Diagnostyki Katedry Biochemii Klinicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum, dr Andrzej Mital z Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, prof. Kazimierz Ciechanowski z Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych PUM, dr Lidia Osta-

nek z Kliniki Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii PUM, dr Paweł Wańkowicz z Katedry i Kliniki Neurologii PUM oraz dr Anna Raszeja-Specht z Katedry Biochemii Klinicznej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Wykład wprowadzający „Udar mózgu – w którym miejscu jesteśmy?” wygłosił prof. Nowacki, który w znakomity sposób przedstawił aktualny stan wiedzy na temat patogenez, epidemiologii, najnowszych metod leczenia oraz profilaktyki pierwotnej i wtórnej udaru niedokrwinnego. Kolejna prezentacja „Program NoMED w prewencji udaru mózgu – nadzieje i wyzwania” przedstawiona przez dr. Kiedrowicza stanowiła doskonale uzupełnienie zagadnień poruszonych przez prof. Nowackiego. Projekt NOMED-AF jest realizowany w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” – STRATEGMED II. Celem projektu jest opracowanie systemu pozwalającego wykryć we wczesnej fazie nieme migotanie przedsionków (atrial fibrillation, AF) w grupie pacjentów 65+. Projekt dostarczy dane na temat częstości występowania zaburzenia, które staną się podstawą do opracowania nowych metod leczenia. Nieme migotanie przedsionków jest jednym z najczęstszych rodzajów zaburzeń rytmu serca, które aż pięciokrotnie zwiększa ryzyko udaru mózgu. Badania wskazują, iż istnieje silna zależność między częstością występowania AF a wiekiem: najbardziej narażone są na nie osoby starsze. Doktor Kiedrowicz szczegółowo zapoznał słuchaczy z epidemiologicznymi i diagnostycznymi aspektami

programu prowadzonego w Polsce. Sesję pierwszą zakończył wykład prof. Solnicy „Czy są biomarkery udaru mózgu?”, który zaakcentował problem braku jednoznacznych wskaźników udaru, zwłaszcza w obszarze diagnostyki laboratoryjnej. Choć trwają intensywne prace badawcze nad ustaleniem wartości wybranych parametrów w diagnostyce, różnicowaniu i monitorowaniu udarów, możemy obecnie mówić jedynie o biomarkerach kandydatach, do których należą m.in. białko S100- β , swoista enolaza neuronowa, zasadowe białko mieliny czy kwaśne (glejowe) białko włóknkowe.

Kolejną sesję rozpoczął wykład dr. Mitala na temat „Hemostatyczne czynniki ryzyka udaru mózgu”, w którym przedstawił szczególne znaczenie wrodzonej i nabytej trombofilii w stratyfikacji ryzyka udaru i przemijających epizodów niedokrwienych mózgu. Następnie prof. Ciechanowski omówił ryzyko powikłań mózgowo-naczyniowych w przebiegu przewlekłej niewydolności nerek, a dr Ostanek wraz z dr. Wańkowiczem w dwugłosie reumatologiczno-neurologicznym przybliżyli problem zaburzeń neuropsychiatrycznych w przebiegu toczenia rumieniowego układowego.

Konferencję zakończyły wykłady: dr Raszei-Specht na temat monitorowania leczenia doustnymi antykoagulantami (z uwzględnieniem nowych, coraz powszechniej stosowanych preparatów) oraz dr Fischer o znaczeniu klinicznym przeciwciał antyfosfolipidowych.

W czasie osiemnastej edycji również gościliśmy wybitnych naukowców i znakomitych wykładowców. Wśród nich znaleźli się: prof. Piotr Wiland z Kliniki Reumatologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, prof. Witold Owczarek z Kliniki Dermatologicznej Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie, prof. Przemysław Kotyla z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, dr Bogdan Batko z Oddziału

Reumatologii Szpitala Specjalistycznego im. J. Dietla w Krakowie, dr Hanna Przepiera-Będzak i dr Jacek Fliciński z Kliniki Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz prof. Bogdan Solnica z Zakładu Diagnostyki Katedry Biochemii Klinicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum.

Spotkanie rozpoczął wykład prof. Wilanda nt. „Co dziś decyduje o rokowaniu w chorobach reumatycznych – choroba podstawowa czy współzachorowalność?”, w którym zwrócił uwagę na najbardziej wpływające na przeżywalność choroby współistniejące z chorobami reumatycznymi, do których należą: choroby sercowo-naczyniowe, cukrzyca, osteoporoza, dyslipidemia, nadciśnienie tętnicze, rak tkanek litych, depresja. Profesor Wiland przedstawił aktualne zalecenia i rekomendacje towarzystw naukowych – europejskich i światowych, jak należy postępować z chorymi obciążonymi zwiększonym ryzykiem współchorobowości. Kolejny wykład, przedstawiony przez prof. Owczarkę, zawierał aktualną wiedzę na temat leczenia łuszczycy, zwłaszcza zastosowania terapii personalizowanej. Sesję zakończyła prezentacja prof. Kotyli dotycząca zagadnienia częstszej zachorowalności kobiet na choroby autoimmunizacyjne. Za przyczynę tego zjawiska uznaje się obecnie cztery główne mechanizmy: wpływ żeńskich hormonów płciowych, aktywność genów zlokalizowanych na chromosomach X, mikrochimeryzm maczyno-płodowy i silniejszą odpowiedź immunologiczną na patogeny za cenę większej predyspozycji do chorób autoimmunizacyjnych.

Drugą część konferencji rozpoczął wykład dr. Batko na temat osteoporozy i reumatoidalnego zapalenia stawów, skoncentrowany na podobieństwach i różnicach w etiopatogenezie i leczeniu osteoporozy pierwotnej i wtórnej w przebiegu artropatii zapalnych. Następnie przedstawiony został przez dr Przepierę-Będzak temat łuszczycowego zapalenia stawów ze szczegółowym omówieniem mechanizmów

Prof. Przemysław Kotyla

Prof. Bogdan Batko

Prof. Jacek Fliciński

Prof. Marek Brzosko

patogenetycznych, obrazu klinicznego i dostępnych metod leczenia. Zwieńczeniem tematyki związanej z zapaleniami stawów była prezentacja przedstawiona przez dr. Flicińskiego na temat metod, zwłaszcza laboratoryjnych i obrazowych, różnicowania stawowych zmian zapalnych i zwyrodnieniowych. Na zakończenie tej części spotkania mgr Małgorzata Walerych z firmy EUROIMMUN POLSKA zaprezentowała wykład na temat genetycznych aspektów łuszczycy i łuszczycowego zapalenia stawów.

Ostatnią część sympozjum rozpoczął wykład prof. Solnicy „Współistnienie cukrzycy typu 1 i chorób reumatycznych”, w którym podkreślił aspekty genetyczne, wybrane patomechanizmy i najczęstsze objawy reumatyczne, które mogą wystąpić

w przebiegu cukrzycy. Na zakończenie, niejako w uzupełnieniu poprzedniego tematu, dr Fischer przedstawiła dane na temat częstości występowania i znaczenia klinicznego przeciwciał przeciwjądrowych w cukrzycy typu 1.

Kolejna, dziewiętnasta edycja konferencji z cyklu „Postępy w diagnostyce chorób autoimmunologicznych” odbędzie się 17 listopada br.

Pozostajemy z nadzieją, że i tym razem tematyka sympozjum spotka się z Państwa zainteresowaniem. Bardzo serdecznie zapraszamy do uczestnictwa!

*dr Katarzyna Fischer
Samodzielna Pracownia Diagnostyki
Reumatologicznej
Zdjęcia Klaudia Pniewska*

IV EDYCJA SZCZECIŃSKICH WARSZTATÓW OKULISTYCZNYCH

17 marca 2018 r.
w Centrum Nowych Technologii PUM przy ul. Unii
Lubelskiej w Szczecinie

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

wiodącym spotkaniom były
zagadnienia związane
z nową techniką diagno-
styczną – angio-OCT oraz

odbyła się IV edycja Szczecińskich Warsztatów Okulistycznych – cyklicznych spotkań aktualizujących standardy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w różnych chorobach oczu. Organizatorem była I Katedra i Klinika Okulistyki Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, a konferencji przewodniczyła prof. Anna Machalińska. Tematem

nowoczesne procedury w leczeniu chorób siatkówki.

W spotkaniu wzięło udział 70 okulistów. Pierwszy wykład przedstawiła dr Joanna Gołębowska z Kliniki Okulistyki Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, która zaprezentowała szerokie możliwości zastosowań angio-OCT w diagnostyce chorób siatkówki. Następnie dr Andrzej Lipiński podzielił

się swoimi doświadczeniami ze stosowania angio-OCT do planowania algorytmu podawania iniekcji doszkliskowych w zwyrodnieniu plamki związanym z wiekiem. Tematykę praktycznego zastosowania angio-OCT kontynuował dr Leszek Kuprjanowicz z I Kliniki Okulistyki PUM w Szczecinie, omawiając możliwości wprowadzenia tej metody diagnostycznej w rozpoznawaniu i kontrolowaniu leczenia jaskry.

Kolejne wykłady dotyczyły przede wszystkim wyzwań związanych z wyborem najlepszej metody postępowania w chorobach siatkówki. Doktor Karol Krzystolik omówił zalety i wady stosowania pneumoretinopeksji jako metody pierwszego wyboru w leczeniu świeżych odwarstwień siatkówki z przedarciem zlokalizowanym w górnych kwadrantach obwodu siatkówki, pozwalającej na uzyskanie przyłożenia siatkówki bez konieczności wykonywania rozległych zabiegów chirurgicznych. Następnie prof. Anna Machalińska przybliżyła zebranych obowiązujące schematy podawania inhibitorów anty-VEGF w leczeniu zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem, ze szczególnym uwzględnieniem metody „treat and extend” i problemu indywidualizacji terapii. Na zakończenie warsztatów dr Katarzyna Mozolewska-Piotrowska przedstawiła aktualne wskazania do laseroterapii w cukrzycy ustalone przez Polskie Towarzystwo Okulistyczne, oparte na standardach

międzynarodowych stowarzyszeń retinologicznych, omawiając zasady terapii łączonej, obejmującej iniekcje doszkliskowe i laser mikropulsowy.

Spotkanie zakończyła długa i ożywiona dyskusja dotycząca praktycznych aspektów zastosowania angio-OCT w codziennej praktyce okulistycznej oraz organizacji opieki nad pacjentami z chorobami siatkówki.

Spotkanie odbyło się w ramach realizacji projektu „Innowacyjna strategia diagnostyki, profilaktyki i adiuwantowej terapii wybranych schorzeń neurodegeneracyjnych w populacji polskiej” – NeuStemGen współfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w ramach programu „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” STRATEGMED – Umowa nr STRATEGMED1/234261/2/NCBR/2014. Jest to ogólnopolski projekt realizowany w konsorcjum, którego liderem jest PUM. Celem okulistycznej części projektu jest opracowanie innowacyjnych procedur diagnostyczno-terapeutycznych oraz wdrożenie nowatorskich metod diagnostyki genetycznej i molekularnej chorób siatkówki, m.in. zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem.

*dr Katarzyna Mozolewska-Piotrowska
prof. dr hab. Anna Machalińska
I Katedra i Klinika Okulistyki*

VII DZIEŃ MÓZGU

VII Międzyuczelniana Konferencja „Dzień Mózgu” w Szczecinie pod hasłem: „Mózg pod presją współczesności – technologie – pomoc czy zagrożenie”, odbyła się 7 kwietnia br. i zgromadziła rekordową liczbę słuchaczy – na stronie internetowej zgłosiło się ich 1089. Jak co roku, wielu było lekarzy – do tej pory wydano prawie 250 certyfikatów. Cieszy udział wielu pokoleń słuchaczy: lekarzy seniorów i studentów medycyny, doświadczonych psychologów i studentów psychologii oraz wszystkich zainteresowanych tematyką mózgu szczecinian. Organizatorów cieszy, że ta otwarta dla wszystkich konferencja stała się największym tego typu wydarzeniem w Szczecinie. Mimo że konferencja odbywała się w jednej z największych i najładniejszych w Szczecinie sal konferencyjnych – auli Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego, to organizatorzy – Zakład Psychologii Klinicznej i Psychoprofilaktyki Instytutu Psychologii Uniwer-

sytetu Szczecińskiego oraz Katedra i Klinika Psychiatrii PUM – zmuszeni zostali do transmitowania wykładów do dodatkowej sali.

Po powitaniu uczestników przez prof. US Andrzeja Potemkowskiego – przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego, i prof. Jerzego Samochowca – przewodniczącego Komitetu Naukowego, słowo wstępne wygłosili rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Bogusław Machaliński i prorektor ds. finansów i rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego prof. Waldemar Gos. Skoro mowa była o technologiach, na konferencję zawitał też rektor ZUT prof. Jacek Wróbel. Wszyscy mówcy podkreślili, że Dzień Mózgu mocno wpisuje się w obchody 70-lecia PUM i 10-lecia Instytutu Psychologii US. Wszystkim wykładom przysłuchiwali się też dziekan Wydziału Lekarskiego PUM prof. Leszek Domański, a także prof. M. Chosia, prof. B. Gawrońska-Szklarz, dr hab. B. Mroczek.

Pierwszą sesję nt. „Nowe technologie – wielkie nadzieje” poprowadziły prof. Beata Karakiewicz – dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM, i prof. Urszula Chęcińska, dziekan Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego, a wykład otwierający konferencję pt. „Czy technologie mogą pomóc mózgowi?” wygłosił światowej sławy naukowiec prof. Włodzisław Duch z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Profesor specjalizuje się w fizyce komputerowej, informatyce stosowanej i kognitywistyce, analizach działania mózgu, był prezydentem Europejskiego Stowarzyszenia Sieci Neuronowych, pracował na prestiżowych uczelniach Chin, USA, Niemiec i Japonii. Był w grupie doradców naukowych Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań nad Mózgiem oraz amerykańskiego Instytutu Mózg-Umysł. Stworzył w Toruniu supernowoczesne na skalę światową, posiadające własny rezonans magnetyczny Laboratorium Neurokognitywne, skupiające zespół wybitnych specjalistów z różnych dziedzin neuro nauk. Profesor Duch stwierdził: „Coraz więcej rozumiemy, coraz więcej potrafimy, ale coraz bardziej też możemy mózg popsuć. Mózg to najbardziej złożony obiekt w znanym wszechświecie – ma ponad 100 000 miliardów połączeń nerwowych”. Zadając pytanie, skąd człowiek tyle wie o sobie, jak wchodzi w interakcje z innymi ludźmi, ze środowiskiem i czy możliwe jest powstanie cudownej pigułki na inteligencję, profesor stwierdził, że powstała nowa dziedzina nauki – neuroedukacja, a w rozwoju technologii „poprawiających” mózg widoczne jest niesamowite przyspieszenie. Intrygujące relacje mózg-komputer-mózg zmieniają podejście do różnych chorób. Stało się możliwe pobudzanie mózgu na wiele sposobów, by utrzymać uwagę i nie robić błędów. Podał przykład amerykańskiej agencji DARPA – realizującej zaawansowane projekty badawcze w obsza-

rze obronności, wykorzystujące komputery m.in. do kierowania zachowaniem żołnierzy na polu walki. Ciekawie odniósł się do neuromorficznych komputerów i postępującej cyborgizacji. Podał przykład, jak komputer wygrywa z mistrzem świata w szachach, podejmie trafniejszą decyzję o ataku i sposobie walki na polu bitwy. Podsumowując swój rewelacyjny wykład, prof. Duch stwierdził, że kończy się era zwierzęcego rozwoju, zaczyna natomiast świadomego programowania i dlatego pojawiają się wielkie problemy moralne i spory, czy „naprawiać mózgi źle działające”. Opierając się na prawach neurobiologii, podkreślił, że nie, bo natura „jest sprawą świętą”. Profesor Duch stwierdził na koniec, że współczesne technologie stały się zagrożeniem dla współczesnych demokracji, które poprzez wpływ manipulacji, socjotechnik nie są już w pełni oparte na wolnych, indywidualnych wyborach, o czym już głośno zrobiło się na świecie.

Kolejnym mówcą był prorektor ds. nauki PUM prof. Jerzy Samochowiec, którego wykład nosił tytuł „Technologie XXI wieku a diagnostyka i terapie zaburzeń psychicznych”. Profesor wskazał, jak ważny w psychiatrii jest postęp naukowy, jak współczesne technologie m.in. robotyka mogą wesprzeć w leczeniu chorego psychicznie. Do tak oczekiwanych przez środowiska zarówno chorych i ich bliskich, jak i lekarzy, innowacji w leczeniu choroby Alzheimerera odniósł się prof. US Andrzej Potemkowski. Mimo że ryzyko zachorowania na tę chorobę obniża się o ok. 3% rocznie, to wydłużanie się życia powoduje, że chorych jest coraz więcej. Trwają intensywne badania wyjaśniające patologię związaną z kaskadą amyloidową i białkiem tau. Wnioski wypływające z badania PET pozwalają wydzielić kilka typów choroby Alzheimerera i sugerują metody leczenia – niestety będące nadal w fazie badań klinicznych. Optymistycznie innowacyjnych, nowych

leków w tej chorobie spodziewać się można około roku 2028, czyli za 10 lat.

Drugą sesję na temat nowych technologii w leczeniu otworzył wykład prof. PUM Leszka Sagana „Chirurgia umysłu – naukowa fantazja czy rzeczywistość?” Profesor, Honorowy Obywatel Szczecina, Lekarz Roku w plebiscycie Hipokrates, we wspinały sposób, ilustrując wykład filmami obrazującymi rewelacyjne efekty wprowadzanych przez siebie innowacyjnych technologii w neurochirurgii, przykuł uwagę słuchaczy i zebrał chyba największe brawa ze wszystkich wykładowców. Profesor Jan Lubiński jako kolejny mówca, którego szczecinianom przedstawiać nie trzeba, pokazał, jakie znaczenie w onkologii mają selen, cynk i arsen. Tę sesję zakończył wykład prof. Przemysława Nowackiego, kierownika Katedry i Kliniki Neurologii PUM pt. „Guzy mózgu – poznanie ich biologii drogą do nowych terapii”. Z tego arcytrudnego dla „niemedyków” tematu profesor wywiązał się, tak jak było w przypadku jego wcześniejszych wykładów na wszystkich dotychczasowych Dniach Mózgu, po prostu genialnie.

Trzecią sesję noszącą tytuł „Niebezpieczeństwa nowych technologii” otworzył wykład prof. Beaty Karakiewicz „Zdrowie psychiczne Polaków – aktualne zagrożenia i prognozy” przedstawiający wiele ciekawych danych, prognoz i zagrożeń, do których odniósł się następny wykładowca, dr Bogusław Habrat – wieloletni kierownik Zespołu Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, przewodniczący Komisji ds. Uzależnień Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, przewodniczący elekt Polskiego Towarzystwa Badań nad Uzależnieniami. Jego wykład pt. „Problemowe korzystanie z nowych technologii: nałóg czy tylko strach ma wielkie oczy?” nie dość, że polemizujący z wywodami poprzedniczki, to poprowadzony był w nietypowym humorystycznym stylu, co powodo-

wało chyba najżywsze reakcje sali. Doktor Habrat wskazał na rzeczywiste zdrowotne zagrożenia związane z uzależnieniami od alkoholu i tytoniu i prowokująco pytał o zdrowotne skutki związane np. z nadmiernym, niekontrolowanym korzystaniem z telefonu komórkowego; stwierdzając, że nadużywa się określenia uzależnienie, wyjaśniał znaczenie definicji nałogu. Prelegent jest autorem jedynej polskiej książki poruszającej omawiany temat, zatytułowanej „Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne”. Dobrze, że atmosferę pewnego niepokoju wywołanego treściami poprzednich dwóch wykładów rozładowała jak zwykle precyzyjnym, wspinałym wykładem konsultant wojewódzka z zakresu psychiatrii dr hab. Justyna Pełka-Wysiecka. I był to bardzo wyważony głos na temat: Nowe technologie to nowy styl życia... a co na to psyche?

Konferencji towarzyszyła także Szczecińska Sesja Naukowych Plakatów Psychologicznych, przygotowana przez Instytut Psychologii US oraz Międzyuczelniane Koło Psychologii Klinicznej „Psyche”. Sesja stworzyła możliwość zaprezentowania prac naukowych z zakresu psychologii w formie posteru. Wszystkie 31 posterów zyskały wysokie oceny jury, a pierwsze miejsce przyznano zespołowi: Paweł Muniak, prof. Dariusz Doliński i dr Wojciech Kulesza z Uniwersytetu Humanistycznego SWPS za poster „Kłamstwo a efekt kameleona”.

Organizatorzy Dnia Mózgu z satysfakcją podkreślają, o czym mówili także rektorzy w swoich wystąpieniach, że konferencja jest przykładem współpracy międzyuczelnianej, ale także jednoczenia wokół tematyki związanej z mózgiem różnych podmiotów organizacyjnych oraz szerokiego kręgu słuchaczy – lekarzy, studentów medycyny, psychologii oraz studentów uniwersytetów trzeciego wieku. I co bardzo ważne, wszyscy słuchacze mieli

świadomość, że konferencja mogła się odbyć tylko i wyłącznie dzięki wsparciu Okręgowej Izby Lekarskiej w Szczecinie, dziękując obecnej na konferencji prezes OIL dr Magdzie Wiśniewskiej gromkimi brawami na zakończenie obrad.

Konferencja odbiła się szerokim echem w mediach szczecińskich. Wielką satysfakcją dla jej organizatorów była wypowiedź jednego ze słuchaczy zamieszczona na stronie internetowej Radia Szczecin: „Jestem trzeci raz z rzędu na konferencji, zawsze dowiaduję się czegoś nowego! – Zbudowanie konferencji naukowej z udziałem takich specjalistów, tak chętnie słuchających młodych słuchaczy, jest po prostu mistrzostwem świata. – Gdy poznałam tematy dzisiejszych wykładów, byłam dość sceptycz-

nie do tego nastawiona, nie widziałam racjonalnego połączenia między technologią a mózgiem, brzmiało to jak science fiction, a okazało się, że jest to blisko nas. Szczecin ma sławę z powodu zlotu żaglowców, filharmonii, wspaniałych wystaw w Muzeum Narodowym, ale Szczecin ma niesamowitą konferencję, to naprawdę poszerza horyzonty”.

W imieniu organizatorów zapraszamy na kolejny VIII Dzień Mózgu, najprawdopodobniej 13 kwietnia 2019 r., a mówić będziemy chyba o mózgu i sztuce.

*dr hab. prof. US Andrzej Potemkowski
przewodniczący Komitetu Organizacyjnego
prof. dr hab. Jerzy Samochowiec
przewodniczący Komitetu Naukowego
Zdjęcia Filip Kacalski*

NOMED-AF – PROJEKT BADAWCZY Z ZASTOSOWANIEM ROZWIĄZAŃ TELEMEDYCZNYCH

Klinika Kardiologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie bierze

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

mierzak), Warszawski Uniwersytet Medyczny (prof. Grzegorz Opolski), Uniwersytet Jagielloński

udział w ogólnopolskim projekcie „Nieinwazyjny monitoring we wczesnym wykrywaniu migotania przedsionków” – NOMED-AF, współfinansowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” – STRATEGMED (konkurs II). Liderem projektu jest Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu. Pomysłodawcą i kierownikiem projektu jest prof. Zbigniew Kalarus ze Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, były prezes Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

W projekcie uczestniczą: Gdański Uniwersytet Medyczny (prof. Tomasz Zdrojewski), Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie (prof. Jarosław Każ-

(prof. Tomasz Grodzicki) oraz producenci aparatury medycznej Comarch Healthcare i Instytut Techniki i Aparatury Medycznej.

Celem trwającego od lipca 2015 r. projektu jest opracowanie systemu monitorującego zapis EKG opartego na technologii telemedycznej, zdolnego do automatycznego wykrywania niemego migotania przedsionków (AF) oraz zastosowanie tego systemu do oceny częstości występowania niemego AF w populacji powyżej 65 r.ż. (65+) w Polsce.

Migotanie przedsionków jest znanym czynnikiem ryzyka udaru niedokrwinnego. Udar niedokrwenny jest jedną z najczęstszych przyczyn zgonu i inwalidztwa, a jego leczenie stanowi istotną

Lider projektu

Realizatorzy projektu

Kamizelka

Rejestratory

Stacja dokująca

Nowatorska elektroda z materiału przewodzącego zastosowana w kamizelce rejestracyjnej

część kosztów opieki zdrowotnej. Leczenie przeciwkrzepliwe redukuje ryzyko udaru o mechanizmie zatorowym. Wiele przypadków AF pozostaje niewykrytych – nieme AF. Ocenia się, że 20–30% udarów o nieustalonej etiologii jest spowodowanych przez nieme AF. Proponowany projekt jest ukierunkowany na rozwiązanie tego problemu.

Pierwsza, już zakończona, faza projektu doprowadziła do opracowania, zatwierdzenia i wyprodukowania przez polską firmę Comarch Healthcare rejestratora do długoterminowej (do 30 dni) rejestracji EKG, zdolnego do automatycznego wykrywania AF i systemu transmisji sygnału EKG.

Badanie epidemiologiczne, którego dodatkowym celem jest określenie czynników ryzyka wystąpienia migotania przedsionków, rozpoczęło się w styczniu 2017 r., a zakończyło w marcu 2018 r. wśród ok. 3 tys. losowo wybranych osób z całego kraju (niektóre z nich wcale nie musiały być już objęte opieką kardiologiczną). Osoby, które wyraziły chęć udziału w projekcie, wypełniły specjalną ankietę, pobrano im krew do podstawowego badania laboratoryjnego i wykonano pomiary antropometryczne (BMI) i ciśnienia tętniczego. Następnie badani otrzymali zewnętrzny system monitorujący, składający się z kamizelki rejestrującej sygnał EKG, stacji dokującej oraz 2 rejestratorów, i byli stale monitorowani przez okres do 30 dni. Urządzenie rejestrowało zapis EKG i na bieżąco, zdalnie przesyłało go do Centrum Telemonitoringu znajdującego się w siedzibie Kardio-Med Silesia w Zabrze, gdzie każdego dnia rejestracje były analizowane przez lekarzy. Jednocześnie w użyciu było 500–600 rejestratorów. W przypadku wykrycia u któregoś z uczestników badania migotania przedsionków bądź innych zaburzeń rytmu serca, natychmiast o tym informowano pielęgniarkę oraz lekarza rodzinnego w celu objęcia pacjenta opieką medyczną, a szczególnie wdrożenia leczenia przeciwzakrzepowego w ramach profilaktyki udaru niedokrwinnego mózgu.

Badanie epidemiologiczne obejmuje również przeprowadzenie badania kontrolnego – po 12 miesiącach od zakończenia 30-dniowej rejestracji EKG. W trakcie tej wizyty pielęgniarka wypełni z pacjentem ankietę zawierającą informacje związane z ogólnym stanem zdrowia (wizyty w poradni, pobyty w szpitalu, interwencje pogotowia ratunkowego).

Dodatkowym celem projektu NOMED-AF jest też pokazanie użyteczności i efektywności systemu długoterminowej rejestracji i transmisji EKG oraz wprowadzenie go do codziennego użytku w poradniach kardiologicznych (lub nawet POZ), aby umożliwić przebadanie pacjentów, u których podejrzewa się migotanie przedsionków, ale trudno je wykryć podczas rutynowych badań.

Badanie NOMED-AF zaliczane jest do jednych z największych badań epidemiologicznych z zastosowaniem rozwiązań telemedycznych. Informatycy firmy Comarch w dalszym ciągu doskonalą algorytmy, które będą wspomagać pracę lekarzy podczas codziennych analiz zapisów przesyłanych przez zestawy monitorujące.

Informacje o liczbie występujących epizodów AF w ciągu dnia oraz czasie ich trwania w korelacji z zebranymi danymi (ankiety, pomiary antropometryczne, BMI, RR, parametry biochemiczne) pozwolą również zdefiniować czynniki ryzyka, które mogą wpływać na wystąpienie migotania przedsionków w danej grupie pacjentów.

Program jest objęty patronatem ministra zdrowia.

W ramach promocji projektu NOMED-AF została utworzona strona internetowa w języku polskim oraz angielskim, dostępna pod adresem: www.nomed-af.eu oraz www.nomed-af.pl, na której na bieżąco będą zamieszczane informacje o planowanych przedsięwzięciach.

*prof. dr hab. Jarosław Kaźmierczak
Klinika Kardiologii*

POLSKO-NIEMIECKIE BADANIA PRZESIEWOWE NOWORODKÓW

W ramach projektu „Innowacyjny, polsko-niemiecki transgraniczny program wczesnej diagnostyki i leczenia chorób rzadkich u noworodków” – RareScreen, który jest realizowany ze środków finansowych programu INTERREG VA, w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1 PUM w Szczecinie powstanie Pracownia SCID, w której będą wykonywane nowatorskie w skali europejskiej badania przesiewowe nowo narodzonych dzieci w kierunku ciężkich złożonych niedoborów odporności (severe combined immunodeficiency, SCID). Badaniami będą objęte noworodki z województwa zachodniopomorskiego oraz obszaru Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Brandenburgii w Niemczech. U dzieci dotkniętych SCID powszechnie występujące patogeny mogą spowodować szczególnie ciężki przebieg zakażeń. Charakterystyczne są zakażenia patogenami oportunistycznymi, które u zdrowych dzieci mają charakter samoograniczający, natomiast u dzieci ze SCID mogą pomimo intensywnego leczenia zakończyć się zgonem. Iden-

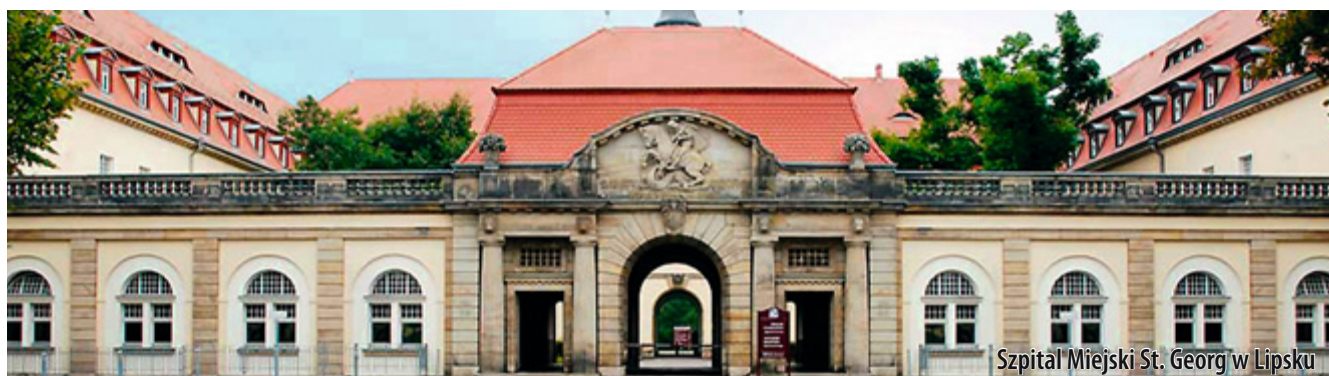
Od lewej: Katarzyna Durda, Stephan Borte, Natalia Trafny

tyfikacja chorych noworodków jeszcze w okresie bezobjawowym pozwala na szybkie wdrożenie skutecznego leczenia, którym jest przeszczep komórek macierzystych.

W pracowni SCID w SPSK-1 PUM osobami odpowiedzialnymi za przeprowadzenie badań będą dr Katarzyna Durda oraz

mgr Natalia Trafny. Analizy wykonywane w pracowni metodą qPCR (quantitative polymerase chain reaction) wskażą ilość kopii kulistych fragmentów DNA-TREC (T-cell receptor excision circle) i KREC (kappa-deleting recombination excision circles), które stanowią markery określające odpowiednio ilość limfocytów T i B. Przewiduje się, że w trzyletnim okresie realizacji projektu w ramach programu INTERREG VA, który w Szczecinie ma dwóch partnerów: SPSK-1 i PUM, zostanie przebadanych 120 tys. polskich i niemieckich noworodków.

W lutym br. dr Katarzyna Durda i mgr Natalia Trafny odbyły dwudniowe szkolenie w Zakładzie Immunologii Klinicznej, w Szpitalu Miejskim St. Georg w Lipsku. W Lipsku znajduje się jeden z naj-

Szpital Miejski St. Georg w Lipsku

większych w Niemczech ośrodków terapeutycznych i diagnostycznych dla pacjentów z wrodzonymi niedoborami immunologicznymi. Osobą odpowiedzialną za diagnostykę tych zaburzeń jest dr Stephan Borte, immunolog, którego szerokie zainteresowania badawcze obejmują m.in. wczesne wykrywanie pierwotnych niedoborów odporności za pomocą testów przesiewowych, w tym SCID. Jest on autorem i współautorem wielu publikacji dotyczących tego zagadnienia.

Szkolenie, które odbyło się w dniach 5–6 lutego 2018 r., było prowadzone bezpośrednio przez dr. Stephana Bortego, obejmowało zarówno zagadnienia teoretyczne, jak i praktyczne warsztaty

laboratoryjne dotyczące zastosowania metody qPCR w diagnostyce SCID. W ciągu dwóch dni przeprowadzono ponad 300 analiz. Umożliwiło to zdobycie praktycznych umiejętności oraz zapoznanie się z każdym etapem analizy, od przygotowania materiału do badań, poprzez elucję DNA, analizę qPCR i interpretację wyników. Wiedza i umiejętności, które zostały zdobyte podczas szkolenia, pozwolą już wkrótce na wdrożenie badań diagnostycznych w kierunku SCID w ośrodku szczecińskim.

*dr Katarzyna Durda
Pracownia SCID SPSK-1 PUM
Zdjęcia archiwum autorki*

KLINIKA PSYCHIATRII PO REMONCIE

Katedra i Klinika Psychiatrii PUM przy ul. Brońskiego po 30 latach doczekała się nowoczesnej izby przyjęć. Po 10 miesiącach remontu do użytku oddano część kliniczną w budynku CD, w którym w końcu znalazły się windy. Koszt realizacji tego zadania wyniósł blisko 6 mln zł, które uzyskano z Ministerstwa Zdrowia, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie oraz ze środków własnych szpitala.

– Katedra i Klinika Psychiatrii kierowana przez prof. Jerzego Samochowca należy do wiodących na uczelni – mówił prof. Bogusław Machaliński, rektor PUM, podczas uroczystości zakończenia tego etapu remontu. – Teraz wszystkim należą się podziękowania za doskonałą pracę. Dziękujemy także wielu osobom, które wsparły PUM finansowo.

Budynki są w trakcie remontów od 2015 r. Pod koniec roku 2016 zakończono pierwszy etap

modernizacji kliniki. Po zakończeniu etapu prac modernizacyjnych związanych z budynkiem AB, od marca 2017 do lutego 2018 r. prowadzone były: przebudowa i remont pomieszczeń budynku CD, rozbiórka istniejącego i budowa nowego łącznika między budynkami AB i CD oraz budowa dwóch szybów windowych, które ułatwiają przemieszczanie pacjentów i personelu na oddziały, a także utworzenie Psychiatrycznej Izby Przyjęć. Niedługo ruszy kolejny, trzeci etap prac remontowych, który obejmie główny budynek, gdzie będą funkcjonowały oddziały dzienne oraz sale dydaktyczne dla studentów PUM.

– Teraz pacjenci kliniki będą się leczyć w znakomitych warunkach – zapewniał prof. Jerzy Samo-

chowicz, kierownik Katedry i Kliniki Psychiatrii. – Z pobytu dziennego i oddziałów klinicznych korzysta 150 pacjentów. Będziemy ich leczyć zgodnie z najnowocześniejszymi modelami psychiatrii w nowoczesnych warunkach.

Do izby przyjęć każdego dnia trafia około 10 osób. Stacjonarnie hospitalizowanych jest około tysiąca. Większość pacjentów to osoby z zaburzeniami psychicznymi, które można całkowicie wyleczyć. Stąd też, poza fachowym personelem, tak ważne jest otoczenie, w jakim udzielana jest pomoc.

Katarzyna Gruda

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

Zdjęcia: Mariola Wiereska, archiwum PUM

ZMIANY KADROWE NA PUM W 2017 R.

Tytuł naukowy profesora

1. prof. dr hab. n. zdr. **Anna Grzywacz** – Samodzielna Pracownia Promocji Zdrowia (15 września)

Awans na stanowisko profesora zwyczajnego

1. prof. dr hab. n. med. **Tadeusz Dębniak** – Zakład Genetyki i Patomorfologii (1 października)
2. prof. dr hab. n. zdr. **Beata Karakiewicz** – Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego (1 grudnia)
3. prof. dr hab. n. med. **Rafał Kurzawa** – Katedra i Zakład Ginekologii i Zdrowia Prokreacyjnego (1 lutego)
4. prof. dr hab. n. med. **Anna Machalińska** – I Katedra i Klinika Okulistyki (1 grudnia)
5. prof. dr hab. n. med. **Małgorzata Milkiewicz** – Zakład Biologii Medycznej (1 kwietnia)
6. prof. dr hab. n. med. **Miłosz Parczewski** – Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych (1 października)
7. prof. dr hab. n. med. **Elżbieta Uraśińska** – Katedra i Zakład Patomorfologii (1 grudnia)

Awans na stanowisko profesora nadzwyczajnego

1. dr hab. n. med. **Miłosław Cnotliwy** – Klinika Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Angiologii (1 lipca)

2. dr hab. n. med. **Olimpia Sipak-Szmigiel** – Zakład Położnictwa i Patologii Ciąży (1 lipca)
3. dr hab. n. med. **Justyna Pełka-Wysiecka** – Klinika Psychiatrii (1 października)
4. dr hab. n. med. **Edyta Gołembiewska** – Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych (1 grudnia)
5. dr hab. n. med. **Bartosz Kubisa** – Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej i Transplantacji (1 grudnia)
6. dr hab. n. med. **Alicja Nowicka** – Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji (1 grudnia)
7. dr hab. n. med. **Sylwia Słuczanska-Głabowska** – Katedra i Zakład Fizjologii (1 grudnia)
8. dr hab. n. med. **Maciej Tarnowski** – Katedra i Zakład Fizjologii (1 grudnia)

Awans na stanowisko adiunkta

1. dr n. med. **Magdalena Boer** – Klinika Chorób Skórnych i Wenerycznych (1 października)
2. dr n. zdr. **Magdalena Gębska** – Zakład Rehabilitacji Narządu Ruchu (1 lutego)
3. dr n. med. **Magdalena Gońda-Domin** – Zakład Stomatologii Dziecięcej (1 lutego)

4. dr n. med. **Dominika Jamioł-Milc** – Zakład Biochemii i Żywienia Człowieka (1 października)
5. dr hab. n. med. **Joanna Janiszewska-Olszowska** – Zakład Stomatologii Zintegrowanej (1 maja)
6. dr n. med. **Tomasz Janus** – Zakład Toksykologii Klinicznej i Sądowej (1 lutego)
7. dr n. med. **Anna Jarzabek** – Zakład Stomatologii Dziecięcej (1 lutego)
8. dr n. med. **Karolina Jezierska** – Zakład Fizyki Medycznej (1 lutego)
9. dr n. med. **Adam Kamiński** – Klinika Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej (1 lutego)
10. dr n. roln. **Patrycja Kłos** – Zakład Chemii Medycznej (1 lutego)
11. dr n. med. **Maciej Kotowski** – Zakład Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej (1 października)
12. dr hab. n. med. **Daniel Kotrych** – Klinika Ortopedii, Traumatologii i Onkologii Narządu Ruchu (1 lutego)
13. dr hab. n. med. **Małgorzata Ławniczak** – Katedra i Klinika Gastroenterologii (1 lutego)
14. dr n. med. **Aleksandra Marciniak** – Klinika Ginekologii, Endokrynologii i Onkologii Ginekologicznej (1 lutego)
15. dr n. med. **Marta Milona** – Zakład Higieny i Epidemiologii (1 lutego)
16. dr n. zdr. **Hanna Mosiejczuk** – Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej (1 października)
17. dr hab. n. med. **Tomasz Olszowski** – Zakład Higieny i Epidemiologii (1 grudnia)
18. dr hab. n. med. **Edyta Paczkowska** – Zakład Patologii Ogólnej (1 lutego)
19. dr n. med. **Wioletta Pawlukowska** – Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej (1 lutego)
20. dr n. med. **Anna Pilutin** – Katedra i Zakład Histologii i Embriologii (1 lutego)
21. dr n. med. **Hanna Romanowska** – Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego (1 lutego)
22. dr n. med. **Monika Różewicka-Czabańska** – Klinika Chorób Skórnych i Wenerycznych (1 października)
23. dr hab. n. med. **Rafał Rzepka** – Klinika Położnictwa i Ginekologii (1 października)
24. dr n. zdr. **Daria Schneider-Matyka** – Zakład Pielęgniarstwa (1 października)
25. dr n. med. **Magdalena Sroczyk-Jaszczyńska** – Zakład Radiologii Ogólnej i Stomatologicznej (1 lutego)
26. dr n. zdr. **Małgorzata Starczewska** – Zakład Pielęgniarstwa (1 października)
27. dr n. med. **Zbigniew Szlosser** – Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki (1 lutego)
28. dr n. med. **Aleksandra Wilk** – Katedra i Zakład Histologii i Embriologii (1 października)
29. dr n. med. **Agnieszka Witek** – Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji (1 lutego)
30. dr n. med. **Michał Wroński** – Klinika Psychiatrii (1 października)
31. dr hab. n. med. **Ewa Wunsch** – Samodzielna Pracownia Medycyny Translacyjnej (1 maja)
32. dr n. zdr. **Paulina Zabielska** – Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego (1 października)

Powołania do pełnienia funkcji kierowniczych – katedry wielojednostkowe

1. prof. dr hab. n. med. **Grażyna Czaja-Bulsa** – p.o. kierownika Katedry (15 czerwca), kierownik Katedry Chorób Dzieci i Pielęgniarstwa Pediatrycznego (1 października)
2. prof. dr hab. n. med. **Barbara Dołęgowska** – kierownik Katedry Mikrobiologii, Immunologii i Medycyny Laboratoryjnej (1 stycznia)
3. prof. dr hab. n. zdr. **Beata Karakiewicz** – p.o. kierownika Katedry (15 października), kierownik Katedry Medycyny Społecznej (1 grudnia)
4. prof. dr hab. n. med. **Marek Ostrowski** – kierownik Katedry Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Transplantacyjnej (1 kwietnia)
5. dr hab. n. med. **Leszek Sagan** – kierownik Katedry Neurochirurgii (1 marca)

Powołania do pełnienia funkcji kierowniczych – jednostki podstawowe

1. prof. dr hab. n. med. **Zbigniew Celewicz** – kierownik Kliniki Perinatologii, Położnictwa i Ginekologii (1 kwietnia)
2. dr hab. n. prawn. **Kinga Flaga-Gieruszyńska** – p.o. kierownika Zakładu Prawa Medycznego (1 października)
3. prof. dr hab. n. zdr. **Anna Grzywacz** – p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni (1 lipca), kierownik Samodzielnej Pracowni Promocji Zdrowia (1 grudnia)
4. dr hab. n. zdr. **Anna Jurczak** – kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Specjalistycznego (1 lipca)
5. dr hab. n. med. **Łukasz Kołodziej** – p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni Fizjoterapii i Odnowy Biologicznej (1 października)
6. prof. dr hab. n. med. **Anna Machalińska** – p.o. kierownika I Katedry i Kliniki Okulistyki (1 sierpnia)
7. dr n. med. **Łukasz Madany** – kierownik Oddziału Klinicznego Neurochirurgii Dziecięcej (1 marca)
8. dr n. zdr. **Agata Marasz** – p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni Pielęgniarstwa Pediatrycznego (15 czerwca)
9. dr hab. n. med. **Ewa Sobolewska** – kierownik Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej (1 października)
10. prof. dr hab. n. med. **Tadeusz Sulikowski** – kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Gastroenterologicznej (1 kwietnia)
11. dr hab. n. med. **Violetta Sulżyc-Bielicka** – kierownik Samodzielnej Pracowni Onkologii Klinicznej (1 stycznia)
12. dr n. med. **Bogdan Torbé** – kierownik Oddziału Klinicznego Radioterapii (1 stycznia)
13. dr hab. n. med. **Ewa Wunsch** – kierownik Samodzielnej Pracowni Medycyny Translacyjnej (1 grudnia)

Zatrudnienia lub awanse na stanowiska kierownicze lub samodzielne pracowników niebędących nauczycielami akademickimi

1. mgr **Beata Dawidowicz** – p.o. kierownika Działu Zakupów (1 października)
2. mgr **Renata Klimko** – kierownik Działu Informacji Naukowej i Bibliografii Biblioteki Głównej (1 czerwca)
3. mgr **Krzysztof Kozakowski** – kierownik Działu Informatyki (1 maja)

4. mgr **Katarzyna Kurkierewicz** – kierownik Działu Organizacyjno-Prawnego (1 listopada)
5. mgr **Piotr Legiecki** – z-ca kierownika Działu Informatyki (1 czerwca)
6. mgr **Kamila Leszczak-Byszkiewicz** – z-ca dyrektora Centrum Transferu Technologii (1 października)
7. dr n. ekon. **Hubert Pachciarek** – dyrektor Centrum Transferu Technologii (1 października)
8. mgr inż. **Edyta Rogowska** – z-ca dyrektora Biblioteki Głównej (1 czerwca)
9. mgr **Agnieszka Tupikowska** – kierownik Działu Udostępniania Zbiorów Biblioteki Głównej (1 czerwca)
10. mgr **Iwona Walczak** – kierownik Osiedla Studenckiego (1 kwietnia)

Przejęcia pracowników na emeryturę lub rentę

1. **Jolanta Berdzik** – samodzielny referent, Zakład Patologii Ogólnej (31 grudnia)
2. **Teresa Bober** – recepcjonista, Dom Studencki nr 3 i 4 (4 sierpnia)
3. **Gabriela Czekalska** – recepcjonista, Dom Studencki nr 3 i 4 (12 marca)
4. **Aleksandra Dąbrowska** – starszy strażnik ochrony mienia, Dział Administracyjno-Gospodarczy, Rektorat (31 stycznia)
5. **Maria Garlikowska** – samodzielny referent, Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Medycznej (10 grudnia)
6. **Zofia Górka** – pracownik gospodarczy, Zakład Medycyny Sądowej (28 lipca)
7. **Barbara Gujgo** – pracownik gospodarczy, Zakład Medycyny Sądowej (28 lipca)
8. **Maria Gutowska** – samodzielny referent, Dział Zakupów (31 marca)
9. dr hab. n. med. **Ludmiła Halczy-Kowalik** – Samodzielna Pracownia Rehabilitacji Pooperacyjnej Chirurgii Szczękowo-Twarzowej (30 września)
10. dr n. med. **Sławomir Jaroszewicz** – starszy wykładowca, Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki (28 września)
11. dr n. med. **Janusz Kordowski** – starszy wykładowca, Zakład Diagnostyki Obrazowej i Radiologii Interwencyjnej (30 września)
12. mgr inż. **Olga Kurzawska** – starszy wykładowca, Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej (31 grudnia)
13. dr n. med. **Mariola Lembas-Sznabel** – starszy wykładowca, Samodzielna Pracownia Opieki Długoterminowej (30 września)
14. prof. dr hab. n. med. **Witold Malinowski** – profesor nadzwyczajny, Zakład Położnictwa i Patologii Ciąży (30 września)
15. mgr **Witold Moch** – kierownik Działu Zakupów (30 września)
16. **Sławomira Myślińska** – starszy technik, Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych (31 sierpnia)
17. mgr inż. **Ewa Olbromska** – z-ca dyrektora Biblioteki Głównej, kierownik Działu Udostępniania Zbiorów Biblioteki Głównej (31 maja)
18. **Grażyna Pawelec** – starszy technik, Zakład Mikrobiologii Lekarskiej (27 października)
19. **Urszula Pękalska** – recepcjonista, Dom Studencki nr 3 i 4 (30 września)
20. **Krystyna Rachwał** – starsza woźna, Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Medycznej (30 września)
21. dr n. med. **Emilia Ratajczyk-Drobna** – starszy wykładowca, Katedra i Zakład Fizjologii (30 września)
22. **Danuta Szewczyk** – recepcjonista, Dom Studencki nr 3 i 4 (31 marca)
23. **Iwona Szymczak** – starsza woźna, Filia nr 1 Biblioteki Głównej (31 lipca)
24. mgr inż. **Leszek Ślusarczyk** – starszy inspektor nadzoru budowlanego, Dział Techniczny (30 września)
25. dr n. med. **Renata Wojtarowicz** – starszy wykładowca, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji (30 września)
26. **Bożena Ziętek** – starszy inspektor, Dział ds. Szpitali Klinicznych (30 września)

Zmarli pracownicy uczelni

1. **Mirosław Mucha** – robotnik wykwalifikowany, Dział Administracyjno-Gospodarczy – Pomorzany (19 listopada)

Opracowano na podstawie materiałów z Działu Kadr

NARODOWE CENTRUM NAUKI

FUNDUSZE NCN NA BADANIA NAUKOWE

Jedną z instytucji finansujących badania naukowe jest Narodowe Centrum Nauki z siedzibą w Krakowie. NCN to agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych, czyli prac eksperymentalnych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach

zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne.

Ruszył kolejny nabór wniosków do NCN w ramach konkursów OPUS i PRELUDIUM. Wnioski będą przyjmowane do 15 czerwca br.

Konkurs OPUS 15 jest przeznaczony dla naukowców na każdym etapie kariery badawczej. W ramach

Ogłaszane konkursy:

OPUS 15

PRELUDIUM 15

Zakończenie naboru wniosków: 15 czerwca 2018 r.

Rozstrzygnięcie: do grudnia 2018 r.

Łączna kwota finansowania: 330 mln zł

Więcej informacji: www.ncn.gov.pl

projektu mogą oni m.in. otrzymać środki na zatrudnienie zespołu naukowców pracujących nad badanym zagadnieniem, pokryć koszty prowadzenia badań, takie jak wydatki na oprogramowanie, materiały, usługi obce, wyjazdy, wizyty, oraz zakupić lub wytworzyć aparaturę naukowo-badawczą, która jest niezbędna do ich realizacji. Mogą one obejmować również przyznanie stypendiów naukowych dla młodych naukowców. Projekty w konkursie OPUS mogą trwać 12, 24 lub 36 miesięcy. Nie ma tu żadnych ograniczeń co do wysokości finansowania, natomiast na etapie oceny wniosku eksperci NCN sprawdzają, czy kosztorys jest prawidłowo skonstruowany i czy koszty są adekwatne do zakresu zadań planowanych w projekcie. Budżet konkursu OPUS 15 to 300 mln zł.

Konkurs PRELUDIUM 15 jest przeznaczony dla osób rozpoczynających karierę naukową, które na dzień 15 czerwca 2018 r. nie będą jeszcze miały stopnia naukowego doktora. Doktoranci mają możliwość samodzielnie poprowadzić trwający rok, dwa lub trzy lata projekt badawczy. Maksymalne finansowanie pojedynczego projektu może wynieść odpowiednio 70, 140 lub 210 tys. zł. Zespół badawczy może liczyć do trzech osób, przy czym osoba posiadająca habilitację lub tytuł naukowy może być wyłącznie opiekunem naukowym w projekcie. Budżet 15. edycji konkursu PRELUDIUM to 30 mln zł.

Już w kwietniu ruszy druga edycja konkursu MINIATURA, w ramach którego finansowane będą pojedyncze zadania badawcze, służące realizacji badań podstawowych. Konkurs MINIATURA skierowany jest do osób posiadających stopień naukowy doktora, uzyskany do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem, które nie kierowały i w momencie składania wniosku nie kierują realizacją projektu

badawczego, jak również nie są laureatami konkursów na stypendia doktorskie lub staże finansowanych ze środków NCN. Warunkiem udziału w konkursie jest również zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w jednostce naukowej będącej wnioskodawcą. Zgodnie z wytycznymi w ramach konkursu MINIATURA finansowane są pojedyncze działania naukowe kwotą od 5 do 50 tys. zł, których realizacja nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy. W ramach przyznanych środków finansowych nie można finansować wynagrodzeń i stypendiów naukowych ani zakupu aparatury badawczej. Za pojedyncze zadanie badawcze można m.in. rozumieć badania pilotażowe lub wstępne, wyjazdy badawcze i konferencyjne, kwerendy, staże, publikacje czy konsultacje naukowe. W ramach konkursu MINIATURA NCN wprowadziło inne zasady niż w stosunku do pozostałych konkursów, tj. ciągły nabór wniosków, skrócona procedura oceny, która umożliwia wydanie decyzji w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku, oraz wprowadzenie w miejsce tradycyjnych umów Ogólnych Warunków Umowy będących załącznikiem do wniosku. Te rozwiązania oraz rezygnacja z papierowej wersji wniosku na rzecz wniosku podpisanego i złożonego wyłącznie elektronicznie znacząco skróciły czas od wydania decyzji do przekazania wnioskodawcy środków finansowych.

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą zachęca do zapoznania się z pełną ofertą konkursową Narodowego Centrum Nauki i do składania wniosków w ramach otwartych konkursów.

*Katarzyna Gruda
Dział Nauki i Współpracy
z Zagranicą*

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą
Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
w Szczecinie

zaprasza na szkolenie

„Projekty badawcze w ramach NCN – konkursy
OPUS 15, PRELUDIUM 15 i MINIATURA 2”

Data: 16 maja 2018 r. Godzina: 10.00

Miejsce: sala Rad Wydziałów, Rektorat PUM,
ul. Rybacka 1

Osoba do kontaktu:
Katarzyna Gruda
e-mail: katarzyna.gruda@pum.edu.pl
tel. 91 4800 885

POLSKA BAZA GENETYCZNA OFIAR TOTALITARYZMÓW

KAPITAN WŁADYSŁAW DĄBROWSKI ODZYSKAŁ TOŻSAMOŚĆ

Zespół dr. Andrzeja Ossowskiego z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie potwierdził tożsamość kpt. Władysława Dąbrowskiego spoczywającego w bezimiennej mogile w miejscowości Dmochy Wochy (woj. podlaskie). Z posiadanych dotychczas przez rodzinę oficera informacji wynikało, że poległ on podczas ciężkich walk o Zambrów 11 września 1939 r., dowodząc nacierającą na miasto 1 komp. ckm 71 pp i najprawdopodobniej tam też został pochowany. Dzięki informacjom zebranych przez jeden z zambrowskich portali inter-

netowych udało się ustalić, że w niezbyt odległej od Zambrowa miejscowości znajduje się mogiła dwóch żołnierzy poległych w 1939 r., a w lokalnej tradycji przetrwały ich nazwiska: Władysław Dąbrowski i Jan Kodyński (vel Chodyński). Hipoteza, że w grobie tym spoczywać może dowódca 1 komp. ckm była tym bardziej prawdopodobna, że Dmochach Wochach znajdował się niemiecki szpital polowy, w którym Niemcy udzielali pomocy także rannym polskim oficerom wziętym do niewoli po bitwie pod Andrzejewem 13 września 1939 r. (operowany był tu dowódca 18. DP płk Stefan Kossecki). Na zlecenie Urzędu Miasta w Zambrowie prace ekshumacyjne zorganizowane zostały przez Regionalną Izbę Historyczną MOK przy wsparciu Stowarzyszenia „Grupa Wschód” oraz pracowników Muzeum Woj-

Kapitan Władysław Dąbrowski

ska w Białymstoku. Podczas prowadzonej przez zespół dr. Ossowskiego w dniu 13 stycznia 2018 r. eksploracji mogiły odsłonięto szczątki dwóch mężczyzn wraz z niewielką ilością artefaktów militarnych (głównie guziki mundurowe i drobne przedmioty osobiste), wśród których szczególne znaczenie miał fragment znaku tożsamości znaleziony przy domniemanych szczątkach kpt. W. Dąbrowskiego. Po wstępnym oczyszczeniu udało się odczytać końcówkę nazwiska, ale szczególne znaczenie miała wybita na nim rzymska dwójka, bowiem

w aktach personalnych kpt. Dąbrowski zapisany był jako Władysław Dąbrowski II. Przy szkielecie drugiego żołnierza nie było zabytków pozwalających na ustalenie jego tożsamości. W trakcie ekshumacji obecni byli synowie kpt. W. Dąbrowskiego. Obrażenia, jakie zespół specjalistów stwierdził na szczątkach, korespondowały z informacjami przekazanymi przez niemiecki Czerwony Krzyż. Po ekshumacji wykonano badania genetyczne, dysponując materiałem porównawczym pochodzącym od dwóch synów kpt. Dąbrowskiego. W badaniu zastosowano najnowocześniejsze metody analizy DNA.

Po zakończeniu prac wiadomo już, że jednym ze spoczywających w mogile w Dmochach Wochach był oficer 71 pp kpt. Władysław Dąbrowski. W dniu 11 września 1939 r., dowodząc natarciem 1 komp.

Bezimienny grób w którym spoczywał kapitan Dąbrowski

Punkt medyczny w miejscu prac

Fragment znaku tożsamości z widocznymi znakami „...WSKI II”

Laborantka podczas pracy w laboratorium PUM w Szczecinie

ckm na centrum Zambrowa, został ciężko ranny w lewe udo i biodro. Zmarł z ran 13 września 1939 r. po założeniu prowizorycznego opatrunku w niemieckim szpitalu polowym w Dmochach Wochach i tam też został przez miejscową ludność pochowany. W chwili obecnej trwają poszukiwania rodziny spoczywającego z nim drugiego żołnierza. Za kilka tygodni odbędą się w Zambrowie uroczystości pogrzebowe, podczas których szczątki kpt. W. Dąbrowskiego oraz jego współtowarzysza złożone zostaną w zbiorowej mogile żołnierzy 71 pp.

Zespół dr. Andrzeja Ossowskiego prowadzi projekt Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów. Naukowcy zidentyfikowali przeszło 90 ofiar zbrodni systemów totalitarnych, między innymi: Danutę Siedzikówną „Inkę”, Zygmunta Szendzielarza „Łupaszkę” czy Feliksa Selmanowicza „Zagończyka”.

Identyfikacja kapitana Władysława Dąbrowskiego jest wyjątkowym wydarzeniem. Dzięki tym pracom pokazujemy, że pamiętamy o każdym poległym.

Żołnierze, którzy zginęli w 1939 r., w przeważającej większości są anonimowi, tą porażającą bezimiennością, która jest wynikiem działania systemów totalitarnych. Dzisiaj możemy to odwrócić i przywrócić im tożsamość, twarz. Synowie kapitana Dąbrowskiego odnaleźli ojca po kilkudziesięciu latach poszukiwań. Podkreślić należy, że prace te nie byłyby możliwe, gdyby nie pasjonaci historii, którzy od wielu lat prowadzą swoje badania, rozmawiają ze świadkami wydarzeń oraz pracują w archiwach. Połączenie pasji wielu ludzi oraz profesjonalizmu naukowców daje niespodziewane efekty.

Wypowiedź Jarosława Strenkowskiego: „Cieszymy się, to ogromna satysfakcja. Na tę identyfikację złożył się ogrom pracy, ale też wiele zbiegów okoliczności, bo o tym, że w mogile może spoczywać kpt. Dąbrowski, dowiedzieliśmy się właściwie przypadkiem”.

*dr Andrzej Ossowski
Zakład Genetyki Sądowej
Zdjęcia archiwum PBGOT*

STAŻYSTA EPA W KATEDRZE I KLINICE PSYCHIATRII

Doktor Orkun Aydin z Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı w Turcji w styczniu odbył staż w Katedrze i Klinice Psychiatrii PUM, kierowanej przez prof. Jerzego Samochowca. Doktor Aydin przyjechał do Szczecina w ramach Programu Zdobywania Doświadczenia organizowanego przez Europejskie Towarzystwo Psychiatryczne (EPA – Gaining Experience Programme). Program jest przeznaczony dla psychiatrów poniżej 40. roku życia, można z niego korzystać w terminie do pięciu lat po specjalizacji w celu poszerzenia umiejętności

i wiedzy w zakresie klinicznym, naukowym i dydaktycznym w różnych instytucjach psychiatrycznych w Europie. Daje szansę poznania systemów zdrowia psychicznego obowiązujących w różnych krajach europejskich. Co roku wybierane są inne kraje, w których można odbyć praktyki. To już czwarta edycja programu stażowego, podczas którego łącznie 20 osób odbyło praktyki m.in. w Szwajcarii, Izraelu, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Austrii i Hiszpanii.

Staże to także okazja do poznania innych krajów. Pracownicy Katedry i Kliniki Psychiatrii

PUM mogli wziąć udział w spotkaniu, na którym dr Aydin zaprezentował turecki system opieki psychiatrycznej i system kształcenia psychiatrów. W Turcji lekarz psychiatra obowiązkowo musi odbyć pracę we wskazanym przez rząd miejscu, najczęściej w małych miejscowościach, gdzie jest jeden psychiatra. Taka „rządowa praca” trwa 300–600 dni, a dopiero potem można wybrać dowolne miejsce pracy. Uczestnicy spotkania byli także zainteresowani pomocą psychiatryczną udzielaną uchodźcom z Syrii. Od 2011 do 2017 r. Turcja przyjęła ok. 4 mln uchodź-

ców (3,2 mln oficjalnie zarejestrowanych). W kraju są 22 obozy dla uchodźców, a w każdym z nich można skorzystać z pomocy lekarskiej, w tym psychiatrycznej. System grantów na projekty badawcze w Turcji obejmuje projekty realizowane na uniwersytetach; można

na nie otrzymać dotacje równoważne 6 tys. euro lub z rządowej instytucji, która udziela finansowania w wysokości od 6 do 30 tys. euro. Lekarze w Turcji zarabiają odpowiednio ok. 1500 euro jako rezydenci, 1700–2500 euro jako specjaliści i 2500–3500 euro jako profesorowie.

Z dr. Orkun Aydin z Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı w Turcji, stażystą Katedry i Kliniki Psychiatrii PUM, rozmawiała Katarzyna Gruda z Działu Nauki i Współpracy z Zagranicą

Katarzyna Gruda: Z jakich powodów wybrał Pan Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie na miejsce stażu finansowanego przez Europejskie Towarzystwo Psychiatryczne?

Dr Orkun Aydin: Europejskie Towarzystwo Psychiatryczne oferowało w 2017 r. staże w sześciu państwach, we Francji, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Finlandii, Niemczech oraz w Polsce. Dotychczas nigdy nie byłem w Polsce i chęć zobaczenia tego kraju była pierwszym z powodów, dla którego go wybrałem. Ponadto, moim głównym tematem zainteresowań naukowych są genetyczne uwarunkowania zaburzeń psychicznych, a prof. Jerzy Samochowiec wraz ze swoim zespołem badawczym jest autorem wielu publikacji na ten temat. Dlatego też uznałem, że staż w Katedrze i Klinice Psychiatrii PUM będzie wspaniałą okazją do zdobycia doświadczenia i poszerzenia moich umiejętności badawczych i wzbogaci mnie pod względem naukowym.

Co dokładnie robi się podczas takiego stażu?

– Dzięki prof. Jerzemu Samochowcowi i pracownikom mogłem się poczuć jak członek zespołu Katedry

i Kliniki Psychiatrii PUM. Każdego dnia uczestniczyłem w porannych odprawach zespołu oraz wizytach na szpitalnych oddziałach. Mogłem obserwować badania w opiece ambulatoryjnej. Niektórzy z pacjentów znali język angielski, więc mogłem się komunikować bezpośrednio z nimi. Dołączyłem także do prac wykonywanych przez psychologów. Ponadto odwiedziłem laboratorium genetyczne, gdzie mogłem się nauczyć nowych metod analizy. Uczestniczyłem także

w pracach Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego Oddział Szczeciński i brałem udział w wizytach domowych. Podczas stażu zostałem zapoznany ze wszystkimi pracami naukowymi prowadzonymi w Katedrze, dzięki czemu mogłem obserwować prowadzone badania.

Co Pan sądzi o opiece psychiatrycznej w Polsce? Czy jest podobna do tureckiego systemu czy zupełnie inna?

– Opieka psychiatryczna w Turcji jest podobna do tej oferowanej w Polsce. Są jednak pewne niewielkie różnice. Na przykład w uzasadnionych przypad-

kach można przyjmować pacjentów bez ich zgody. Pełna dokumentacja jest przesyłana wtedy do sądu, który ma 10 dni na podjęcie decyzji. Sędziowie nigdy nie przychodzą do szpitala na rozmowę z pacjentem. Ponadto lek przeciwpsychotyczny o nazwie paliperydon i forma do wstrzykiwania palmitynianu paliperydonu są dostępne w Turcji, a oba leki są refundowane przez rząd. Psychiatrzy nie decydują o kwocie, jaką pacjent powinien zapłacić za przepisane leki. Ta kwestia jest regulowana przez rząd i uwzględnia dochody pacjentów.

Jaka jest największa korzyść z udziału w takiej wymianie?

– Zdobycie tego stypendium to wielki zaszczyt, a także duży wkład w rozwój zawodowy, znacząco wzbogacający curriculum vitae. Uważam, że największą korzyścią jest możliwość poznania systemów opieki zdrowotnej obowiązujących w Europie, co daje szansę na dokonanie ich porównań. To także niebywała okazja do zaprezentowania kultury swojego kraju.

Taka wymiana to także niebywała okazja do poznania innego kraju, miasta i jego kultury. Co Pan sądzi

o Szczecinie? Czy już próbował Pan tradycyjnych polskich dań i napojów?

– Szczecin bardzo mi się podoba. To piękne miasto bez korków, gdzie wszędzie można dojechać komunikacją miejską. Przez to, że miałem okazję być na stażu zimą, uważam, że jest tutaj zimno, ale sądzę też, że latem jest dużo lepiej. Szczecin ma fantastyczne położenie, blisko Berlina, co znacząco ułatwia podróże także po innych krajach. Ludzie tutaj są wspaniali i bardzo gościnni. Oczywiście, że próbowałem polskiej kuchni. Posmakowały mi pierogi i żubrówka. Na pewno zabiorę je ze sobą do Turcji.

Korzystając z okazji, chciałbym bardzo serdecznie podziękować prof. Jerzemu Samchowcowi za przyjęcie mnie na staż na PUM. Jestem bardzo szczęśliwy, że mogłem wziąć udział w programie stażowym, za co należą się szczególne podziękowania dla Europejskiego Stowarzyszenia Psychiatrycznego.

Dziękuję za rozmowę.

Katarzyna Gruda

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

SERWIS INFORMACYJNY BIBLIOTEKI PUM

Biblioteka zachęca do korzystania z zasobów baz danych z zakresu pielęgniarstwa.

CINAHL Complete jest najobszerniejszą bazą pełnotekstową z zakresu pielęgniarstwa. Indeksuje ponad 5400 czasopism z archiwami od 1937 r. Ponadto oferuje dostęp do książek z zakresu ochrony zdrowia, dysertacji z zakresu pielęgniarstwa, wybranych materiałów konferencyjnych, programów do celów edukacyjnych i materiałów audiowizualnych. Posiada rozbudowane opcje wyszukiwania, np. praktyka medyczna oparta na faktach, randomizowane próby kontrolowane, pacjenci hospitalizowani, pacjenci ambulatoryjni, dzięki którym można doprecyzować wyniki wyszukiwania.

Baza dostępna jest ze wszystkich komputerów pracujących w sieci internetowej PUM oraz z komputerów domowych poprzez usługę VPN pod adresem: <http://tiny.pl/gfxvl>.

Baza ProQuest (Health Research Premium Collection) to pełnotekstowa baza z zakresu medycyny, pielęgniarstwa, psychologii, medycyny rodzinnej i zdrowia publicznego, obejmująca następujące kolekcje:

- Health & Medical Collection,
- Nursing & Allied Health Database,
- Psychology Database,
- Health Management Database,
- Family Health Database,
- Public Health Database.

Health Research Premium Collection zawiera:

- pełnotekstowe czasopisma – ponad 4400 tytułów z 36 krajów, z czego ponad 3300 to znane czasopisma naukowe najlepszych wydawców, np.: Elsevier, Karger, BMJ, Nature Publishing, Cambridge University Press, American Psychological Association. Ponad 1600 czasopism ma IF;
- ponad 700 filmów wideo INTELECOM z zakresu psychologii i opieki nad pacjentem;
- ponad 2000 filmów wideo na temat rozmaitych procedur medycznych oraz postępowania z pacjentem w danych przypadkach medycznych, przeznaczonych przede wszystkim dla studentów pielęgniarstwa;
- ponad 25 tytułów Curbside Consultation podzielonych na 1000 rozdziałów, dostarczających

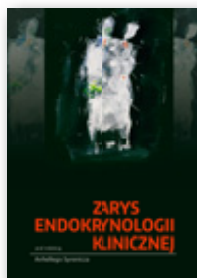
cych odpowiedzi na ponad 120 000 pytań klinicznych;

- 150 NEJM Images in Clinical Medicine – opisy ponad 150 najważniejszych przypadków medycznych; ponad 60 000 pełnotekstowych opisów przypadków klinicznych;
- 61 000 materiałów i artykułów z konferencji;
- 40 000 unikatowych, pełnotekstowych dysertacji.

Baza dostępna jest ze wszystkich komputerów pracujących w sieci internetowej PUM oraz z komputerów domowych poprzez usługę VPN pod adresem: <http://search.proquest.com/advanced?accountid=46749>

Edyta Rogowska
Biblioteka Główna

OFERTA WYDAWNICTWA PUM

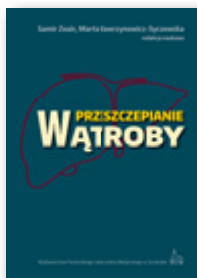

ZARYS ENDOKRYNOLOGII KLINICZNEJ

pod redakcją Anhellego Syrenicza, Szczecin, Wydawnictwo PUM, 2017

Książka zawiera wszystkie aktualne zagadnienia dotyczące diagnostyki i leczenia chorych z zaburzeniami endokrynologicznymi, z uwzględnieniem postępu dokonującego się w Polsce oraz na świecie. Dodatkowo zamieszczono rozdział poświęcony zaburze-

niom gospodarki węglowodanowej. Publikacja przeznaczona jest nie tylko dla endokrynologów, ale także dla ginekologów, specjalistów chorób wewnętrznych, pediatrów i lekarzy rodzinnych. Może być także pomocna w szkoleniu studentów medycyny.

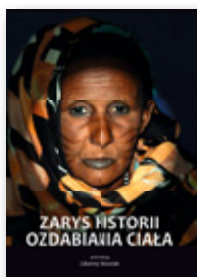
PRZESZCZEPIANIE WĄTROBY.

PODRĘCZNIK DLA LEKARZY I STUDENTÓW KIERUNKÓW MEDYCZNYCH

pod redakcją naukową Samira Zeaira i Marty Wawrzynowicz-Syczewskiej
Szczecin, Wydawnictwo PUM, 2018, wydanie II poprawione

W podręczniku w praktyczny i przystępny sposób omówiono objawy schyłkowej niewydolności wątroby, wskazania i przeciwwskazania do przeszczepienia oraz zasady wprowadzania pacjentów na listę oczekujących. Autorzy przedstawili różne aspekty prowadzenia osób po transplantacji, ze szczególnym uwzględnieniem powikłań odległych

i objawów ubocznych stosowania leczenia immunosupresyjnego. Książka ma pomóc lekarzom pierwszego kontaktu i rodzinnym w zrozumieniu sytuacji i stanu pacjenta oraz w odpowiedniej, stosownej jego klasyfikacji do ośrodka transplantacyjnego, skierowania do szpitala rejonowego lub do prowadzenia w ramach poradni rodzinnej.

ZARYS HISTORII OZDABIANIA CIAŁA

pod redakcją Lilianny Wdowiak, Szczecin, Wydawnictwo PUM, 2018

W czternastu rozdziałach książki unikatowej na rynku polskim, europejskim oraz światowym, bogatej w kolorowe zdjęcia, zawarto wszystko, co dotyczy zdobienia ciała od czasów najdawniejszych po współczesność. Poznajemy zmieniające się na przestrzeni dziejów ideały urody oraz bogatą i różnorodną

sztukę tatuażu. Dowiadujemy się o wszystkim, co było i jest związane z włosami, o różnego rodzaju zabiegach pielęgnacyjnych i higienicznych, malowaniu oraz perfumowaniu, o ozdobach, skaryfikacjach, perforowaniu i modyfikacjach ciała. Przedstawiono także psychologiczne aspekty zmiany wyglądu.

TARGI EDUKACYJNE Z PUM

Targi edukacyjne to nadal jedna z bardziej ulubionych przez młodzież form kontaktów z przedstawicielami szkół wyższych – okazja do osobistych spotkań z reprezentantami wybranych uczelni, doskonała forma uzupełnienia i poszerzenia wiadomości. Organizatorzy targów z roku na rok prześcigają się w propozycjach adresowanych do młodzieży szkół gimnazjalnych i licealistów – są spotkania z doradcami zawodowymi, konkursy, konferencje i prezentacje. Ważne jest nawet miejsce targów.

Od stycznia 2018 r. przedstawiciele Działu Promocji i Informacji PUM uczestniczyli w targach edukacyjnych w Choszcznie, Białogardzie, Słupsku, Koszalinie, Świdwinie, Chojnicach, Sulechowie, Gryficach oraz Międzyrzeczu. Podczas targów rozdaliśmy ponad 1000 informatorów oraz przeprowadziliśmy kilkadziesiąt rozmów z maturzystami i uczniami szkół średnich. Uczniowie najczęściej pytali o kierunek lekarski, lekarsko-dentystyczny, dietetykę, fizjoterapię oraz farmację. Interesowały ich progi przyjęcia na studia, wymagane przedmioty na maturze oraz zasady rekrutacji. W tym roku kandydaci na studia mogli na stoisku PUM poczęstować się specjalnie przygotowaną gumą do żucia bez cukru.

Targi edukacyjno-zawodowe w Choszcznie

Targi edukacyjno-zawodowe zorganizowano w kawiarence Zespołu Szkół nr 1 w Choszcznie pod hasłem: „Szkola, zawód, praca”. Stoisko PUM tłumnie odwiedzali zarówno uczniowie rozpoczynający naukę, jak i tegoroczni maturzyści. Wśród wystawców znaleźli się przedstawiciele uczelni wyższych, szkół policealnych i instytucji doradztwa zawodowego. Podczas targów odbyły się także warsztaty edukacyjne nt. „Wybór przyszłego zawodu a mój typ temperamentu”.

VI Targi Edukacji i Pracy w Białogardzie

W Liceum Ogólnokształcącym im. Bogusława X w Białogardzie odbyły się VI Targi Edukacji i Pracy. Uczestniczyło w nich ponad 20 polskich organizacji, w tym szkoły wyższe ze Szczecina, Poznania oraz Słupska, szkoły policealne z województwa zachodniopomorskiego, a także zakłady pracy z powiatu białogardzkiego. Organizatorem wydarzenia wraz z Liceum Ogólnokształcącym im. Bogusława X było Młodzieżowe Centrum Kariery w Białogardzie. Na stoisku Młodzieżowego Centrum Kariery był

doradca zawodowy oraz pośrednik pracy, którzy pomagali w przygotowaniu życiorysów zawodowych, listów motywacyjnych, a także w planowaniu własnej ścieżki kariery zawodowej.

Targi EDU DAY w Słupsku i Koszalinie

Targi EDU DAY to największe wydarzenie o takim charakterze na Pomorzu Zachodnim. Od grudnia 2015 r. impreza odbywała się już pięciokrotnie w czterech miastach Pomorza. W tym roku zawitała do Zespołu Szkół Mechanicznych i Logistycznych w Słupsku oraz do II Liceum Ogólnokształcącego im. Broniewskiego w Koszalinie. Targi zostały objęte patronatem honorowym prezydenta Słupska oraz prezydenta Koszalina. W ramach imprezy odbyły się panele szkoleniowo-doradcze oraz konsultacje z doradcą zawodowym.

W imprezie wzięły udział uczelnie wyższe ze Szczecina, Bydgoszczy, Koszalina, Gdyni, Gdańska, Poznania, Torunia, Warszawy i Wrocławia.

Targi Edukacyjne w Świdwinie

Już po raz ósmy odbyły się Targi Edukacyjne w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Władysława Broniewskiego w Świdwinie. Celem imprezy było zapoznanie uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu świdwińskiego z ofertą edukacyjną uczelni wyższych z regionu oraz uzyskanie bliższych informacji na temat zasad rekrutacji. W spotkaniach uczestniczyło 420 osób, w tym uczniowie trzech szkół ponadgimnazjalnych powiatu świdwińskiego. Główną organizatorką przedsięwzięcia była pedagog Dorota Chojnacka. W targach wzięło udział 25 wystawców, w tym uczelnie wyższe i szkoły policealne.

Powiatowe Targi Edukacyjne „Akademus” w Chojnicach

Targi odbyły się w Centrum Park w Chojnicach, w dwóch turach uczestniczyło łącznie 45 wystawców i ponad 1300 uczniów. Ofertę prezentowały uczelnie wyższe ze Szczecina, Bydgoszczy, Elbląga, Gdańska, Gdyni, Koszalina, Kwidzyna, Słupska, Sopotu, Poznania i Torunia oraz szkoły policealne z Chojnic, Olsztyna, Szczecinka i Tucholi. Targi zostały objęte honorowym patronatem Centrum Rozwoju Talentów w Gdańsku, działającego pod egidą Gdańskiego Urzędu Pracy. Ekspersi z CRT ogłosili wykład na temat: „Zaufaj swoim talentom

i bądź w życiu kim chcesz”. Patronat medialny nad imprezą objął serwis kierunkistudiow.pl.

VIII Powiatowe Targi Edukacji i Pracy w Sulechowie

W auli Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU) w Sulechowie po raz ósmy odbyły się Powiatowe Targi Edukacji i Pracy. Dyrektor szkoły Jerzy Rozynek powitał przybyłych gości, a starosta zielonogórski Dariusz Wróblewski otworzył imprezę. Gospodarzem targów było CKZiU.

W imprezie wzięły udział uczelnie wyższe ze Szczecina, Legnicy, Poznania, Wrocławia i Zielonej Góry, a także firmy lokalne i przedsiębiorstwa spoza powiatu oraz z Niemiec. Młodzież uczestniczyła w wykładach wygłoszonych przez przedstawicieli Powiatowego Urzędu Pracy w Zielonej Górze nt. „Rola i zadania Powiatowego Urzędu Pracy w wejściu absolwentów na rynek pracy” oraz przedstawicieli Centrum Kształcenia Wschodniej Brandenburgii z siedzibą we Frankfurcie nad Odrą nt. „Możliwości doskonalenia i rozwoju zawodowego w Niemczech szansą na sukces”.

Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach projektu „Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego w powiecie zielonogórskim”, który jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020.

X Targi Edukacyjne w Gryficach

Jubileuszowe, dziesiąte targi edukacyjne odbyły się na terenie Hali Widowiskowo-Sportowej Gryf Arena w Gryficach. Przybyłych gości, dyrektorów

szkół i placówek oświatowych oraz młodzież przywitał starosta powiatu gryfickiego Kazimierz Sać. W imprezie uczestniczyły uczelnie wyższe ze Szczecina i Koszalina oraz szkoły ponadgimnazjalne z powiatu gryfickiego. Uczniowie mogli skorzystać z profesjonalnego doradztwa zawodowego i otrzymać informacje o dofinansowaniu małych firm. Wśród stoisk wystawienniczych była m.in. fotobudka i stanowiska wirtualnej rzeczywistości. Tegorocznym gościem specjalnym targów była Barbara Pasek – dziennikarka Dzień Dobry TVN.

Targi Edukacji i Pracy w Międzyrzeczu

W hali Międzyrzeckiego Ośrodka Sportu i Wypoczynku odbyły się Targi Edukacji i Pracy. Organizatorem było Młodzieżowe Centrum Kariery w Międzyrzeczu, Starostwo Powiatowe, Ochotnicze Hufce Pracy i SP nr 6 w Międzyrzeczu. Impreza odbyła się w ramach projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w powiecie międzyrzeckim”. W targach uczestniczyły uczelnie wyższe ze Szczecina, Gorzowa Wielkopolskiego i Zielonej Góry oraz szkoły średnie z Bobowicka, Rogozińca, Skwierzyny, Sulęcina, Trzciela, Zbąszynka, Zielonej Góry, a także Liceum Ogólnokształcące z Międzyrzecza. Byli też przedstawiciele służb mundurowych oraz przedsiębiorcy jako reprezentanci lokalnego rynku pracy. Czas spędzony na targach wystawcom, uczniom oraz wszystkim odwiedzającym umilał zespół uczniowski z CKZiU ze Zbąszynka.

Cezary Czerniakowski

Dział Promocji i Informacji

Zdjęcie Andrzej Szkocki, „Głos Szczeciński”

BOGA NIE MA? BÓG JEST!

Napisałem ten artykuł głównie dlatego, że naj-słynniejszy, żyjący w latach 1942–2018 fizyk, Stephen Hawking przeszedł na ateizm oraz że wielu ludzi, w tym naukowcy, dyskutuje dzisiaj o Bogu. W swojej ostatnio wydanej książce (wraz z Młodinowem) pt. „Wielki projekt” [Hawking S., Młodinow L.: Wielki projekt. Warszawa, Wyd. Albatros, 2015] napisał wręcz, że Bóg nie istnieje. Hawking wyzbywa się poprzedniej powściągliwości na ten temat, jaką przyjął w książce „Krótka historia czasu” [Hawking S.: Krótka historia czasu. Poznań, Wyd. Zysk i S-Ka, 1996]. Podważa wiarę w to, że Świat został stworzony przez Boga. Według niego to nie wola Boga, lecz prawa fizyki (głównie grawitacja) wyjaśniają nam, jak powstał Wszechświat. Jak to możliwe, żeby Hawking nie wziął pod uwagę pytania, skąd się wzięły prawa fizyki – tajemnica boska.

Do chóru ateistów dołącza światowej sławy uczony Richard Dawkins. Międzynarodową sławę przyniosła mu książka „Samolubny gen” i wiele innych, jak m.in.: „Ślepy zegarmistrz”, „Rzeka genów”, „Wspinaczka na szczyt nieprawdopodobieństwa”. Pięćsetstronicowa publikacja „Bóg urojony” [Dawkins R.: Bóg urojony, Wyd. CiS, Warszawa 2007] wydana w USA i Wielkiej Brytanii w 2006 r. stała się wkrótce światowym bestsellerem. W książce tej Dawkins usiłuje wykazać, że wszyscy wierzący w Boga padli ofiarą niebezpiecznego urojenia. Ostrze krytyki zwraca przeciwko religiom, w szczególności przeciwko chrześcijaństwu. Jak pisze we wstępie: „Jej celem jest uświadomienie każdemu, że być ateistą to aspiracja całkiem realna; więcej nawet, to postawa świadcząca o odwadze i doprawdy godna szacunku. Zatem – można być szczęśliwym, zrównoważonym oraz moralnie i intelektualnie spełnionym ateistą”. Książka Dawkinsa jest manifestem wojującego ateistycznego fundamentalizmu.

A jakie poglądy na problem religii i Boga miał „guru”, fizyk pierwszej połowy XX w. Albert Einstein. Według Michio Kaku [Kaku Michio: Kosmos Einsteina. Warszawa, Wyd. Prószyński i S-ka, 2012]: „...kiedy miał około 11 lat [Einstein], jego życie przybrało nieocze-

kiwany obrót – stał się głęboko religijny. Przybył daleki krewny, aby zapoznać Alberta z żydowską wiarą, a ten przyjął ją z zaskakującym entuzjazmem, niemal z fanatyzmem. Odmawiał jedzenia wieprzowiny, a nawet skomponował kilka pieśni na chwałę Boga, które śpiewał w drodze do szkoły. Jednakże ten okres intensywnego religijnego zapału nie trwał długo. Im głębiej wchodził w religijną tradycję i doktrynę, tym bardziej zdawał sobie sprawę, że świat nauki pozostaje w kolizji ze światem religii. Doszedł do przekonania, że wiele rzeczy w biblijnych historiach nie może być prawdą”. Słynne są jego metafory: Bóg nie gra w kości; Bóg jest przebiegły, ale nie złośliwy; chcę wiedzieć, jak Bóg stworzył Świat. „Pan Bóg nie gra w kości” oznacza tylko tyle, że losowość nie może być zasadą wszechrzeczy. Na rok przed śmiercią Albert Einstein pisał do filozofa Erika Gutkinda: „Słowo Bóg jest dla mnie niczym więcej niż wyrazem ludzkiej słabości, a Biblia zbiorem dostojnych, ale jednak prymitywnych legend, ponadto dość dziecinnych. Żadna interpretacja, niezależnie od tego jak subtelna, nie może tego zmienić”. List ten został wystawiony za 3 mln dolarów na aukcji internetowej na e-Bayu; odpowiada to temperaturze toczonych od lat sporów, czy Einstein wierzył w Boga.

W świetle przedstawionych ateistycznych poglądów skazano Boga na wygnanie. Wierzyła w Niego w przeszłości i dalej wierzy większość ludzi nauki. Czy Galileusz, Kepler, Newton i Maxwell całkowicie mylili się w tej kwestii? Z tego powodu wiele osób zwraca się do naukowców, by dowiedzieć się od nich, czy istnieje Bóg i czy interesuje się losem człowieka. Skąd się wziął i w jakim kierunku ewoluuje Wszechświat? Dlaczego istniejemy? Po co żyjemy? Dokąd zmierzamy? Co nas czeka po śmierci – nicłość czy też jakaś inna forma istnienia? Czy Wszechświat to wszystko co istnieje, czy też jest jeszcze coś poza nim? Szukając odpowiedzi na te pytania, musimy myśleć o Bogu. Odpowiedzi usiłuje dostarczyć nam fizyka współczesna. Rozmawiają o Nim naukowcy, publikują lawinowo książki o tej tematyce: Frank

Tipler: „The physics of immortality”, Davies P.C., Brown J.R.: „Duch w atomie”, Paul Davies: „Bóg i nowa fizyka”, Alister McGrath: „Bóg nie jest urojeniem”, Janusz Sławiński: „Cień Boga – światło”, John Lennox: „Bóg i Stephen Hawking”, Francis Collins: „Język Boga”, John Micklethwait: „Powrót Boga”, Lawrence Krauss: „Wszechświat z niczego”, John Lennox: „Czy nauka pogrzebała Boga?” i wiele innych.

Wkrótce po publikacji książki Dawkinsa „Bóg urojony” ukazuje się polemiczna książka Alistera McGratha pod tytułem dobitnie wskazującym jej treść – „Bóg nie jest urojeniem”. [McGrath A., Collicutt McGrath J.: Bóg nie jest urojeniem. Kraków, Wyd. WAM, 2007]. Autor obala, jedna po drugiej, wszystkie wysunięte przez Dawkinsa tezy, mające wskazywać na nieistnienie Boga. Weźmy pod uwagę autora z naszej listy, słynnego amerykańskiego genetyka Francis Collinsa i jego książkę „Język Boga. Kod życia – nauka potwierdza wiarę”. Czy teoria ewolucji, genetyka i osiągnięcia współczesnej fizyki muszą wykluczyć wiarę w Boga? Nie – odpowiada F. Collins. Udowadnia, że nauka i wiara w Boga uzupełniają się. Tytuł książki znanych dziennikarzy tygodnika „The Economist” J. Micklethwaita i A. Wooldridge’a „Powrót Boga. Jak globalne ożywienie wiary zmienia świat” mówi sam za siebie.

Amerykański fizyk, teoretyk i kosmolog Frank Tipler napisał obszerną (i trudną) książkę pt. „Fizyka nieśmiertelności”, w której pokazuje zespolenie nauki z religią. Teologię uważa za gałąź fizyki, wskazuje słuszność postulatów teologii chrześcijańskiej jako konsekwencji znanych obecnie praw fizycznych. Fizyk, analizując strukturę i ewolucję Wszechświata oraz uwzględniając aktualne osiągnięcia fizyki, może i powinien dojść do logicznego wniosku o istnieniu Boga i możliwości zmartwychwstania.

Pytanie: czy Bóg stworzył Wszechświat? – jest szeroko dyskutowane w aspekcie Wielkiego Wybuchu. Przesłanką do przyjęcia współczesnego modelu Wszechświata było odkrycie Edwina Hubble’a (lata dwudzieste XX wieku), że poza Drogą Mleczną istnieją jeszcze inne galaktyki oraz że wszystkie galaktyki oddalają się od siebie. Ucieczka galaktyk wynikała z zaobserwowanego przesunięcia linii widmowych w kierunku czerwieni (efekt Dopplera). Skoro Wszechświat obecnie się rozszerza, to znaczy, że w przeszłości musiał być mniejszy.

Ze znanej prędkości ucieczki galaktyk, obliczonej z przesunięcia linii widmowych, można wyciągnąć wnioski co do przeszłości Wszechświata. Sugerują one, że wszystkie galaktyki około 10–20 mld lat były skupione, a materia je tworząca była ściśnięta do osobliwego stanu (nieskończenie małej objętości o niewyobrażalnie wysokiej temperaturze), z którego zaczyna się początek Wszechświata – gigantyczna erupcja tej osobliwości – Wielki Wybuch, który wydarzył się około 15 mld lat temu. Fizyka nie daje odpowiedzi na pytania, co było przed tą osobliwością, skąd wzięła się gigantyczna energia elektromagnetyczna i materia i co stało się w zerowej skali wybuchu. Wszystko co na ten temat się mówi i pisze, to tylko spekulacje: była idealna próżnia, nicość, nie było czasu, przestrzeni, nie było światła, energii ani materii. Nauka na ten temat nic nie wie, zatem przytoczone „nicości” mogą być nieprawdziwe. Rozsądnym będzie przyjęcie stanowiska, że jest to najpilniej strzeżona tajemnica boska. Tylko sam Pan Bóg wie, co było na samym Początku. Czy powstanie Wszechświata mogło nastąpić bez ingerencji czynnika nadprzyrodzonego? Mechanika kwantowa pozwala na obejście odwiecznego założenia „z nicości nic nie powstaje”. Niektórzy fizycy rozważają teraz koncepcję Wszechświata, który mógł stworzyć się sam: Kosmosu, który spontanicznie wyłonił się z nicości (Lawrence Krauss – „Wszechświat z niczego”), podobnie jak w niektórych procesach wysokoenergetycznych z nicości (próżni) wyłaniają się cząstki elementarne (pozytony, elektrony). Jest to znane w fizyce zjawisko kreacji, tylko tyle że zachodzi (w próżni) pod wpływem promieniowania gamma o odpowiedniej energii. Taka energia była w momencie Wielkiego Wybuchu, ale skąd się wzięła – sprawa boska.

Fizyka współczesna [Tempczyk M.: Fizyka najnowsza. Kraków, Wyd. Znak, 1998], szczególnie mechanika kwantowa, ujawniła zadziwiające, często niewyobrażalne w kategoriach fizyki klasycznej, właściwości mikroświata, który stanowią cząstki elementarne, jadra, atomy, cząsteczki: podwójna natura fal elektromagnetycznych i fal materii (fale i cząstki – kwanty), wielkości fizyczne, które przyjmują określone wartości dopiero w trakcie pomiaru, a nie są ustalone od samego początku (niezależnie od obserwatora); występuje granica możliwości poznania (zasada nieoznaczoności), a nade wszystko mikroświat jest skwantowany i niezdeterminowany.

Pewność zostaje zastąpiona przez prawdopodobieństwo. Mikroświat nie jest miniaturą makroświata. Fizyka oferuje pewniejszą drogę poznania Boga niż religia. W tym względzie ważne jest dla naszych rozważań, możliwe w mikroświecie, zjawisko nielokalności, czyli jakby bezczasowe (natychmiastowe) rozchodzenie się informacji. Jest ono niezbędne Panu Bogu do kierowania wszechświatem, w którym odległości liczone są w miliardach lat świetlnych. Zatem, mając do dyspozycji tylko maksymalną prędkość światła (300 000 km/s), można sobie wyobrazić, że dotychczas żadne boskie informacje jeszcze tam nie dotarły.

Obecnie zasadnym stało się pytanie o niezmiennosc stałych fizycznych. Uważa się powszechnie, że takie stałe fizyczne, jak: Plancka (h), grawitacyjna (G), prędkość światła w próżni (c), masa elektronu (m_e), ładunek elektronu (e), są stałe zawsze i wszędzie we Wszechświecie. Nawet minimalne ich zmiany uniemożliwiłyby istnienie m.in. struktur atomowych i cząsteczkowych (DNA, białek), z których zbudowane są organizmy żywe. Na przykład minimalny wzrost ładunku elementarnego może spowodować, że siły jądrowe nie będą w stanie utrzymać protonów w jądrze (odpychanie kulombowskie przewyższy przyciąganie sił jądrowych). Wszechświat wyglądałby wtedy zupełnie inaczej. Stanowi o tym tzw. zasada antropiczna, sformułowana przez J. Barrowa i F.J. Tiplera [Tipler F.: *The physics of immortality*. New York, Anchor Books Doubleday, 1995]. Głosi ona, że wartości stałych fizycznych nie mają charakteru przypadkowego, lecz są to wartości konieczne do powstania życia. Wszechświat, a w nim wartości podstawowych stałych muszą być takie, aby na pewnym etapie rozwoju pojawił się obserwator – istota rozumna, to jest boski cel istnienia Wszechświata. Z nowszych badań i obserwacji Wszechświata wynika, że nie są one jednak zawsze i wszędzie stałe. Prawdziwie fundamentalne stałe przyrody (niezmienne) według pewnej wersji teorii strun (wersji M. Kaluzy-Kleina) wystąpią wtedy, gdy dodamy do czterowymiarowej przestrzeni siedem dodatkowych wymiarów. Można zatem z pewną wizją uznać, że „Boskie mieszkanie” znajduje się w jedenastowymiarowej przestrzeni, do której nie ma dostępu świadomość ludzka. Żyjemy w świecie trójwymiarowych cieni boskiej rzeczywistości. Za zasłoną czasoprzestrzeni istnieje niematerialna realność.

Przedłużenie życia, a w perspektywie osiągnięcie nieśmiertelności, było zapewne marzeniem ludzkości od początku istnienia. Obietnice nieśmiertelności proponowane przez różne doktryny religijne oparte są jedynie na fenomenie wiary. Przedstawię teraz (w uproszczeniu) pewne argumenty naukowe i doświadczalne, uzasadniające możliwość stwierdzenia – jesteś nieśmiertelny. Będzie to tylko pewna wizja możliwości boskich i tylko wizja, a nie pewność. Najlepszym kandydatem na nieśmiertelność jest światło, a ściślej fale elektromagnetyczne – nośnik informacji (radio, telewizja, telefonia). Powstają one m.in. przez przeskok elektronu z wyższego poziomu energetycznego na niższy w atomach lub cząsteczkach. Natura fal elektromagnetycznych – to pole magnetyczne i elektryczne (nierozdzielnie związane), zmieniające się sinusoidalnie w przestrzeni i czasie oraz rozchodzące się w próżni (jak już wiemy) z zawrotną prędkością 300 tys. km na sekundę. Fale elektromagnetyczne (np. podczerwień, światło – zakres długości fal widzialny, ultrafiolet, promieniowanie rentgenowskie) wykazują osobliwe (boskie) właściwości: podwójną naturę (fale i cząstki-kwanty), trudno to sobie wyobrazić, największą możliwą prędkość, stałą prędkość we wszystkich układach odniesienia, niewielką masę, która powinna być nieskończona z uwagi na prędkość. Ponadto, kwanty światła (bozony) mogą występować w dużych ilościach w jednym punkcie, co nie jest właściwością fermionów (elektronów, protonów). Kwanty też nie mogą być traktowane jako zwykłe materialne kulki. Wyrzucone w górę kulki zmniejszają prędkość, a następnie spadają na ziemię. Kwanty zaś zawsze mają stałą prędkość i wypuszczone pionowo do góry, nigdy samorzutnie nie wrócą do źródła.

Kiedy umiera organizm ludzki, zwierzęcy lub roślinny, emituje fale elektromagnetyczne (zakres – ultrafiolet, widzialne, podczerwień), nazywane promieniowaniem nekrobiotycznym lub nekrotycznym. Według J. Sławińskiego może ono stanowić informację o ginących organizmach [Sławiński J.: *Cień Boga*. Poznań, Wyd. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, 2007]. Jest ono też emitowane w ciągu życia, ma jednak niską intensywność (ultrasłabe świecenie). Dzisiaj można je łatwo zmierzyć, zapisać, a nawet zobrazować. Skąd się bierze? Przypomnijmy: elektrony w atomach i cząsteczkach znajdują się w ściśle określonych odległościach (orbitach) od jąder

i posiadają ściśle określone energie (kinetyczna + potencjalna) – mówimy, że odległości i energia są skwantowane. Wiemy też, że bez wydatkowania zewnętrznej energii elektrony zajmują zawsze najniższe poziomy energetyczne (stany podstawowe), podobnie jak upuszczony z każdej wysokości kamień zajmie samorzutnie najniższe możliwe położenie (najniższą energię). Możemy oczywiście obserwować kamień na pewnej wysokości, ale musimy go podtrzymywać i wydatkować na to energię. Warto w tym miejscu podkreślić, że spadki elektronów nie są spowodowane siłą grawitacji, jest ona tutaj do pominięcia. Aby utrzymywać życie, musimy wydatkować energię (przyjmować pokarm), żeby utrzymywać elektrony w wyższych stanach energetycznych. Śmierć powoduje brak energii i przejście elektronów ze stanów wzbudzonych do stanu podstawowego. A to, i tutaj tylko to, jest powodem emisji fal elektromagnetycznych (promieniowania nekrobiotycznego), które mogą być zapisane jako częstotliwości w najdoskonalszym komputerze Pana Boga. Częstotliwości tych fal (f) zaś są równe różnicy energii elektronów stanu wzbudzonego i podstawowego podzielonej przez stałą Plancka (h). Generowane są fale elektromagnetyczne o energii kwantów $E_w - E_p = hf$. Pojemność informacyjna promieniowania nekrobiotycznego jest ogromna

z uwagi na wartość i zakres jego częstotliwości (10^{10} – 10^{15} Hz). Dla porównania zauważyć należy olbrzymią ilość kanałów w cyfrowej telefonii światłowodowej. Mając zatem zapisane częstotliwości, można wyznaczyć energię, a z nich odległości rozmieszczenia elektronów, czyli strukturę geometryczną cząsteczek. Możemy być zatem wezwani, łącznie z ciałem, z „kosza” komputera Pana Boga – oto zmartwychwstanie. Być może zmartwychwstanie Chrystusa było pierwszą boską realizacją nieśmiertelności informatycznej. Jesteśmy nieśmiertelni jako informacja. Promieniowanie nekrobiotyczne zapisane w boskim komputerze możemy uważać za fizyczny realizm religijnego pojęcia nieśmiertelnej duszy. W gruncie rzeczy te wywody mogą być bardziej ogólne. Zawsze gdy z pojedynczych atomów tworzą się cząsteczki, ich energie zostają zapisane, aby stanowić świadectwo obecności obiektu. Organizmy żywe emitują w sposób ciągły fale elektromagnetyczne odpowiadające pracy ich serca, mózgu i przepływu informacji nerwowych, zatem możliwe jest boskie zapisanie historii życia indywidualnego osobnika.

Wniosek końcowy: w świetle przedstawionych informacji Bóg jest!

prof. dr hab. Bolesław Gonet

ZNAK ŻYCIA. Z MYŚLĄ O NASTĘPCACH I O SOBIE SAMYM TEŻ

Dynastia Merowingów, ucywilizowana ostatecznie przez przyjęcie chrześcijaństwa, symbolizowała wczesnośredniowieczną manierę królowania w Europie. Zostawiła się jednak w pozycji ideotwórczej panowania, budując państwo patrymonialne na bazie ekspandujących z północy Franków salickich, wspieranych różnie efektywnie przez Franków rypuarskich na południu. Trzeba jednak było talentu potomka legendarnego Meroweusza, jakim był Chlodwig, który wizjonersko przyjął

chrzest 25 lutego 496 r. (sic!). Pomogło mu to już na początku przez alianse pokonać Alamanów [Manteuffel T.: Historia powszechna. Średniowiecze. Warszawa, PWN, 2002]. Utworzył terytorium państwowe o znacznej powierzchni, jednocząc ludność wieloplemienną, umiejętnie potęgując zasobność własną materialną. W dużym stopniu centralistycznie delegowane zadania, pozycje i zaszczyty i ich realizacja możliwe były dzięki urzędniczej sprawności majordomusów – zarządców. Śmierć króla merowingo-

wego Chlodwiga w 511 r., który utworzył państwo wielkie wraz z ustrojem prawnie skodyfikowanym, pozwoliła w 656 r. na detronizację Merowingów przez Girmoalda – ambitnego niesamowicie major-domu Austrazji i ledwie trzydzieści parę lat potem pojawienie się w roli króla uzurpatora niejakiego Pepina z Heristalu, a po nim zaś jego syna Karola, zwanego Młotem, w pewnym sensie protoplasty Europy Karolingów [Zientara B.: Historia powszechna średniowiecza. Warszawa, Wyd. TRIO, 2000]. Jakkolwiek zaistnieli oni dzięki osiągnięciom w pocie i krwi wypracowanym przez Merowingów, to właśnie stali się popularnie znanym do dziś fenomenem przyćmiewającym poprzedników.

Synkatabasis sprzed dwóch tysięcy lat dało początek Europie cywilizowanej chrześcijaństwem dzięki prostym 12 interpretatorom, którzy wraz ze św. Pawłem są protowykonawczymi sprawcami tego, co do dziś najlepsze mógł człowiek uczynić.

Idea i zamysł nie jest w stanie zaistnieć i prze-trwać bez pojętnego wykonania. Jedno i drugie, ze wskazaniem na to pierwsze, bywa niesprawiedliwie pomijane lub negliżowane naprzemiennie.

Percept wzrokowy powstaje w wyniku zamiany zjawiska fizycznego, jakim jest impuls świetlny przetworzony w oku, na bodziec elektryczny kory mózgowej, na umysłowy fenomen czynności psychicznej w oparciu o cały mózg. Zjawisko fizyczne zamienione w kategoriałnie odmienne, bo psychiczne [Chalmers D.J.: The conscious mind. NY, Oxford, Oxford Press, 1996]. Przemiana, której mechanizm jest absolutnie nieznany nikomu obecnie, niezależnie od użytych narzędzi i aplikacji paradygmatów filozofii monistycznie fizycznej czy dualistycznej. Można nie tylko dla potrzeb niniejszego tekstu z serca płynących, nie nadużywając ludycznych archaizmów, powiedzieć, że dzieje się to w sposób cudowny. Pominę tu tęskne oczekiwania fizykali-stów krwiożerczych na „cudowne” odkrycie braku-jącego ogniwa materialnego. Ten „cud” zdarza się każdej chwili życia ludzkiego umysłu i przyjmuje postać qualiów, tj. wrażeń wywołanych bodźcem. Percept, kojarzenie go z indywidualnie torowa-nymi połączeniami kompilującymi fakty z pamięci wytwarza unikatowy obraz świata otoczenia. Taki sam obraz, idea, informacja u każdego człowieka wywołuje niepowtarzalne i inne wrażenie – właś-nie quale. Jest też zaczynem jego odmiennego postępowania.

Daje to asumpt dla udziału odtwórcy w two-rzeniu. Wystarczy przywołać wykonanie utworu muzycznego, dramatu etc.

Ma to swoje pozytywne i negatywne skutki. Prawo, jego stanowienie (często w stołówce parla-mentarnej) i interpretacja wykonawcza z manierą niezależności sędziego od rozumu, który osadza w więzieniu niedorozwiniętego umysłowo zło-dzieja produktu spożywczego wartości „znacznej” ca 6,50 zł i wpisuje „aż” naganę wyedukowanemu prawniczo sędziemu kradnącemu w sklepie ele-ment elektroniczny ca 95 zł jako akt niskiej (sic!) szkodliwości czynu. To jest też efekt indywidual-nie widzianego predykatu w takim samym tekście artykułu kodeksowego.

Archiwum, które tworzy przez całe życie mózg człowieka, jest indywidualnie odmienne osobniczo dla wielu przyczyn. Różne są źródła i sposobno-ści informacyjne. Różne są też hierarchie i skłon-ności topograficzne w segregatorach korowych mózgu. Komunikacja i kompilacja śródumysłowa jest warunkowana tak genetyką, jak i przyczy-nami ontogenetycznymi. Jakkolwiek na przykład autorsko motywowani twórcy ekologii umysłu, jako też G. Bateson, upatrują w tym głównie przy-czyn środowiskowych, to nie sposób znegliżować predyspozycje i rolę „czegoś” w rodzaju „cudu”, Chalmerowskiego problemu nazwanego trudnym, a przywołanego tu wyżej [Bateson G.: Steps to an eco-logy of mind. Chicago, London, The University of Chicago Press, 1972/2000]. To „coś”, jakkolwiek nie ma siły dywizji czołgów, ma za to siłę pokonującą grawita-cję. Dostrzec ją potrafi intuicyjnie tylko wizjoner. (Por. „Budowałem na piasku i zawaliło się budo-wałem na skale i zawaliło się teraz budując zaczę- od dymu z komina” – Staff L.: Podwaliny. 1954.)

O Merowingach nie został powszechnie poważny ślad do dziś, nie licząc kilku wąskich specjalistycz-nych artykułów. O ich następcach uzurpatorach, jak można kwalifikować wg jednostkowo ludzkiego hierarchizowania, rozpisują się z zachwytem liczni autorzy.

Jakkolwiek proporcje trzymając, nie dziwi to w czasowym pobliżu, bowiem tylko nieliczni pamiętają o pierwszeństwach, prekursorach, ideotwórcach. A trud ich o wiele większy, bowiem na prawdziwie dziewiczym gruncie przychodziło pracować. Szczęście spośród nich mieli ci, którym ta ziemia tylko nietkniętą była, a nie dodatkowo

jałową. Świadom jestem, jako jeden z bardzo nielicznych, zmagających T. Słowika w latach sześćdziesiątych mających na celu wprowadzenie na tej ziemi i tym ludziom pomocy neurochirurgicznej. Chodziło też o to, by uczynić ich wolnymi od konieczności jazdy za potrzebą medyczną do „centrali”, co nadal udziałem jest wielu chorych potrzebujących – do dziś, w 2018 r.! – w zakresie dość wielu specjalności medycznych. Wśród najbliższego otoczenia doczekał się on jeszcze za życia imienia swego nadanego sali operacyjnej czy kilku celebracji i publikacji jubileuszowych. Wszak nie dlań były i są miejskie honory czy doktoraty takowe, jako też dendrologia zasłużonych, dyskontowane przez frymarów.

Te dla krócej żyjących. Mało kto pamięta o twórcy kardiologii polskiej i pierwszym przeszczepie serca dokonanym przez Jana Molla, bo o nim nie wspominał publicznie nigdy jego uczeń, któremu teraz poświęcane są ikony filmowe.

Wszelako awanse i porażki są udziałem każdego i każdego sukcesu. Ktoś, kto nie przyznaje się do swych niepowodzeń, zawsze przyczynowo lokując poza sobą, nie zasługuje na szacunek dla swego sukcesu jako nie całkiem prawdziwego. Przyznanie swojej słabości jest wyrazem dojrzałości, która nie dotyczy wielu pozostających zawsze preabiturientami w szkole życia.

W 311 r. miało swój czas ścięcie Piotra I, patriarchy Aleksandrii, w wyniku prześladowań chrześcijan zarządzonych przez cesarza Galeriusza, który następnie je odwołał. Po tym w 313 r. cesarze Konstantyn i Lyncyniusz przywrócili ostatecznie pełną wolność wyznawcom Jezusa z Nazaretu. Goryczy pastoralnej doznawał wszak Aleksander z Aleksandrii. Będąc następcą męczennika, patriarcha ten musiał stawić czoła wyzwaniom nie mniejszym. Dwóch miał uczniów ukochanych i znamienitych. Jeden z nich został przezeń wyniesiony na pozycję prepozytora głównego aleksandryjskiego kościoła. Ariusz – tak bowiem nazywał się twórca heretyckiego arianizmu – intelektualistycznie i antropocentrycznie przyjął, uznawszy podrzędność Syna Bożego względem Ojca, i niewiednie dla swego patriarchy, nauczał odnośnie, zagrażając schizmą Kościołowi. Duchowy syn – swemu patriarsze. Wiele było trzeba wysiłku schorowanego Aleksandra i współdziałania Soboru Powszechnego w Nicei azjatyckiej (325 r.). Jednak przede wszystkim trud i pięciokrotne wygnania niezłomnego – świętego Atanazego, drugiego

„syna” duchowego i szanującego spuściznę formacyjną swego zmarłego patriarchy, ocaliły chrześcijaństwo trynitarne na wschodzie.

Drugie zagrożenie to problem lapsi, tj. upadłych, bo tak ich obraźliwie nazywano. W czas prześladowań wielu chrześcijan z uzasadnionej obawy o życie zapierało się wiary, a po przywróceniu wolności, pragnąc wrócić na łono Kościoła, spotykało się z postawą dwojaką u tych „twardych”, którzy wytrwali, a przeżyli. Jedni, piętując, odrzucali współbraci, inni wybaczała słabość jako świadectwo ułomności ludzkiej. Znów zagrożenie schizmą, które swą koncyliacyjną mądrą postawą zażegnał Aleksander, uzyskując wartość wyższą – jedność Kościoła.

Zarząd państw, instytucji, grup etnicznych, rodowych sprawowany był w historii zarówno przez patrymonów, jak i majordomów. Cywilizacja człowieka rozwija się, gdy zarząd jednych i drugich ten aksjomat ma, że przez dobro jednostki ludzkiej widziana jest konstrukcja państwa, i vice versa, przez postrzeganie siły państwa jako dobra człowieka w nim. One cele największą szansę mają być pozyskane przez chrześcijaństwo. Tworzone idee wymagają translacji na poziom gminy, którą skutecznie sprawi interpretator, jako też majordomus rzetelnie i mądrze oddany twórczej myśli. Wiele jednak pięknych zamysłów poległo pochowanych przez ariuszów. [...życie grabarza jest wesołe. Grzebie systemy, wiary, szkoły. Ubija nad tym ziemię gładko piórem, naganem, czy łopatką...] – Miłosz Cz.: Traktat moralny. Lublin, KAW, 1981].

Archiwum – miejsce gromadzenia i systematyzowania informacji historycznych, jest adresem oczekiwań uwagi oddawanej twórcom i odtwórcom, bo stanowi ogniwo w rzetelności zapisu myśli człowieka dzieła. Nie jest to proste i nie tylko zależne od przykładanych formacji etycznych pracowników. Jakkolwiek mechanizmy powodujące ludzkie działania są, jak widać, od wieków takie same, to ich relikty materialne spotykają w swej przyszłości umysły indywidualnie powodowane swoimi qualiami. Dlatego rola kierującego zasobem jest dosłownie pomna na wieki i zasługuje na najwyższe uznanie, które Im składam.

A po Nich ...ariuszowy jaki czy Atanazego duch nastanie?

*Ireneusz Kojder
(w czas skompletowania dyrekcji
doktora Jana Macholaka)*

NOURRITURE

Słowo „dieta” sugeruje jakieś reguły, zakazy lub ograniczenia. Nie wiem, czy dzisiejsze rozważanie nie powinno dotyczyć jedzenia. Dieta jest czymś pozbawionym okoliczności, na przykład nie jest towarzyska, jedzenie zwykle tak. Można jeść śniadanie na turnusie odchudzającym lub na trawie jak na obrazie Moneta albo w jakiejś nadmorskiej posiadłości, gdzie para kochanków zasiada do szampa, truskawek i ostryg. Można też mieć okazję do ostatniego posiłku tuż przed śmiercią, wówczas zwykle dominuje pragnienie i tęsknota do czegoś wyjątkowego. Zatem jedzenie może kojarzyć się ze sztuką, miłością, pragnieniem i tęsknotą za urokami życia, zanim jedynym stanie się pokarm ducha.

Jednym z ulubionych przysmaków Włochów jest scarpetta. To kawałek bułki ze skórą, którą wyczyszcza się do czysta talerz po spaghetti. Nasączony oliwą z bazylią i resztkami tego co na talerzu smakuje wyśmienicie. Na koniec degustacji kieliszek domowego wina i jeszcze słodkie limoncelli.

Vino casa zrobione z domowych winogron to podstawa zdrowia i diety włoskiej rodziny żyjącej na wsi na przykład w Puli na południu Włoch. Ale nie tylko, również na Pomorzu Zachodnim. Tutaj od strony południowej słońce ogrzewa ciemnogrnatowe winogrona. Jesienią, słodkie, lekko kwaskowe i aromatyczne, swoim smakiem wzbudzały podziw. Tu, w tym klimacie? Ale klimat na Pojezierzu Zachodnim jest całkiem przyjazny dla winogron. Sławna już winnica rodziny Turnau to potwierdza, podobnie jak wiele innych wytwarzających vino casa w tym regionie. To ważne mieć taką wiedzę na temat własnego miejsca i pokochać je za to, i nie tylko, jest jeszcze wiele innych powodów. W trakcie wizyty w federacji uniwersytetów trzeciego wieku w Goleniowie rozmawialiśmy o letniej imprezie, w której uczestniczyć będzie około tysiąca studentów z tego regionu. Fiesta na dużą skalę. Co będą jeść, to pomijam, w tym wieku nie zaszkodzi to, czego się nie zje. Może przyjsz taki czas, kiedy chcielibyśmy zjeść pieczonego pstrąga z warzywami, ale nie będziemy już w stanie, wówczas jedyną drogą degustacji będą oczy. A może w Goleniowie zainicjować święto golonki? Nazwa jak w sam raz.

Vino casa zrobiłem w najprostszy sposób. Na początku października, kiedy winogrona były

dojrzałe i słodkie, zerwałem je, oczyściłem z liści i wrzuciłem do szklanego gąsiora. Na granatowej skórce widoczny był biały jak szron nalot naturalnej pleśni. Kiedy skończyłem, wsypałem cztery kilogramy cukru, wlałem 15 litrów wody mineralnej, zamknąłem korkiem z rurką w kształcie literki U wypełnioną wodą i to wszystko. Gąsior stał w okazałym koszu wiklinowym pomiędzy pianinem, dracena i kaloryferem pod panoramicznym oknem. Codziennie wiele razy zaglądałem do niego, aby zobaczyć fermentację. Kiedy się pojawiła, moja radość była wielka. Nie wiedziałem, co dalej mam robić, jak długo to ma trwać. Mój przyjaciel pochodzący z południa Włoch poradził mi, abym po 40 dniach zlał wino do innego gąsiora i odstawił w chłodniejsze miejsce, co zrobiłem. Teraz po kilku miesiącach czas na degustację, chwilę prawdy, czy to wino, czy ocet. Pelen obaw zszedłem do piwnicy, wyjąłem korek, przechyliłem gąsior i powoli wlałem płyn do dzbanka. Po napełnieniu kieliszków winem w kolorze przeźroczystego rubinu, powachałem i spróbowałem. Było lekkie zarówno w kolorze, jak i smaku, o subtelnym zapachu drzew, delikatne i półwytrawne. Byłem z siebie dumny. Ciekawe, czy będzie takie w tym roku? Powiedzenie ludzi nauki to „nigdy nie powtarzaj udanego eksperymentu”, więc może coś zmienię?

Czym innym jest posiłek złożony ze zsiadłego mleka (prosto od krowy), kromki chleba własnego wypieku z zaprawą ziemniaczaną i masła ubitego w maselnicy, wszystko świeże, o czystych smakach, pachnące domem, a czym innym danie w żeliwnych kokilkach ze skwierczącym pieczonym ptaszkiem, serwowanym w całości, z głową, dziubkiem, pazurkami, nietkniętymi wnętrznościami. Nim tak podany zostanie ptaszek ortolan, trzeba mieć świadomość, że był tuczony do tego celu, jak niegdyś gęsi w Polsce. Żeby poczuć jego walory smakowe, zapachowe i działające na inne zmysły, na głowę upieczonego ptaka trzeba zarzucić serwetkę, aby oddzielić od otoczenia. Znana historia prezydenta Francji Francois Mitterranda mówi, że na ostatni posiłek wybrał ortolana, a opis tego wydarzenia jest jednym z najwybitniejszych przykładów przeżyć organoleptycznych i osobistych, i to na łożu śmierci.

Związki jedzenia z przeżyciami emocjonalnymi, miłością, pragnieniem, zaspokajaniem i dopeł-

nianiem, a także kontestacją wszystkiego, w tym powrotu do dzieciństwa, są znane. Ale nie tylko. Sceny posiłku Kaliny Jędrusik w „Ziemi obiecanej” Andrzeja Wajdy czy w postmodernistycznym filmie Marco Ferreriego „Wielkie żarcie” wiążą ściśle jedzenie z pragnieniami poznania sensu życia w każdym wymiarze.

Jedzenie może być snobistyczne, uliczne, szybkie, tanie i drogie oraz smaczne i nie. Na plaży można zjeść kawałek ryby z frytkami za sto złotych. Od rybaków z kutra można kupić za dziesięć złotych jeden kilogram świeżej ryby i przyrządzić ją samemu na grillu, zjeść ze świeżym chlebem i sałatką z kukurydzy, jabłka, pomidora i ogórka. Nie będzie to kosztowało więcej niż trzydzieści złotych, a wystarczy dla czterech osób. Oczywiście, na plaży, do tego w dobrym towarzystwie i pięknych okolicznościach przyrody, wino pomoże nam ujawnić prawdę.

Jedzenie regionalne zaspokaja nie tylko ciekawość. W licznych chińskich restauracjach w wielu krajach na świecie jedzenie nie jest takie samo jak w Chinach. Zwykle są to klasyczne dania główne

podane na talerzu. To całkiem europejski sposób serwowania. W Chinach wszystko prezentowane jest w wielu miseczkach, osobno. Stoją na obracającym stole, aby każdy mógł sobie wziąć to, co właśnie wybrał jego wzrok, potrzeba smaku, koloru, zapachu etc. To jedzenie intuicyjne. Jakimś odpowiednikiem europejskim może być taca serów i wędlin regionalnych, ale nie ma w tym zbyt wiele zielonych warzyw, jarzyn i owoców, a te stanowią co najmniej połowę menu chińskiego. Pojawia się w Polsce hot pot. To jeden duży garnek przedzielony w połowie. W jednej części znajduje się rosół łagodny, w drugiej bardzo ostry z czerwonymi paprykami. Wokół na tacach cienko pokrojone wędliny, makarony, grzyby, sałaty, kapusta, morskie robaczki i zielone rośliny. Uczestnicy wrzucają to co wybiorą do bulionów i po kilkunastu sekundach zjadają, popijając jaśminową herbatą. To przypomina trochę zwyczaj polski jedzenia ze wspólnej miski. Jest to nieco probiotyczne, ale w medycznego punktu widzenia pożądane. Na zdrowie!

Jacek Rudnicki

ZBAWIENNY WPŁYW ROŚLIN, CZYLI KWIATY W CZYTELNI BIBLIOTEKI PUM. CZ. 3

W poprzednich numerach Biuletynu przedstawione zostały rośliny ozdobne, które filtrują szkodliwe substancje z powietrza, znajdujące się w Czytelni Biblioteki Głównej PUM.

W trzeciej części (ostatniej) przedstawiamy kolejnych „poławiaczy toksyn” z naszego „ogródka”: są to wszechobecne, popularne filodendrony oraz paprocie. Szczególnie te ostatnie zasługują na uwagę, gdyż filtrują z powietrza takie szkodliwe związki, jak formaldehyd, ksylen i toluen.

Nephrolepis exaltata

...czyli po prostu popularna paproć doniczkowa, która łagodzi promieniowanie z urządzeń elektrycznych, dlatego warto trzymać ją w sypialni lub postawić koło komputera albo telewizora. To niezwykle dekoracyjna roślina, pasująca do każdego wnętrza. Niestety, często wegetuje lub usycha w mieszkaniach bardzo mocno ogrzewanych zimą.

Philodendron monstera

Monstera dziurawa to jedna z największych pokojowych roślin uprawianych w doniczkach. W naturze monstera to silnie rosnące, płożące bądź wspinające się pnącze, występuje w tropikalnym lesie równikowym Ameryki Południowej. W pomieszczeniach usuwa z powietrza formaldehyd.

Starsze egzemplarze monstery mogą zakwitnąć, choć zdarza się to rzadko. Po przekwitnięciu tworzą się pachnące, stożkowate owoce, które, dojrzałe, są jadalne i mają smak ananasa, ale mogą powodować podrażnienia błony śluzowej, dlatego lepiej ich nie spożywać...

Philodendron domesticum

Roślina zwana potocznie „uchem słonia” występuje od Ameryki tropikalnej po Argentynę, jest częstym elementem zarówno flory leśnej, jak i bagiennej. Ten epifit nie potrzebuje do rozwoju wiele światła, więc jego uprawa najlepiej udaje się po zachodniej stronie pomieszczeń. Długie pędy rośliny w naturze pną się do góry, po opadnięciu w dół zaczynają zakręcać z powrotem do góry, co może tworzyć ciekawe aranżacje. Odmiana ta również „lubi” formaldehyd i jest trująca. Najczęstszym objawem po przypadkowym zjedzeniu kawałka liścia czy kłącza jest reakcja skórna, puchnięcie ust oraz przewodu pokarmowego, a po przyjęciu dużych ilości przez dzieci może spowodować zgon.

Epipremnum złociste (czyli scindapsus)

Jest to jedno z najbardziej popularnych pnączy, uprawianych w pomieszczeniach wszelkiej użyteczności. Jego podstawowym atutem jest łatwość uprawy i duże walory ozdobne. Ta tropikalna roślina występuje w kilku odmianach, jednak uwagę przyciągają szczególnie odmiany o charakterystycznych kremowych przebarwieniach na sercowatych liściach, a także jej albinotyczna „siostra” – kremowa w zielone cętki.

Uwaga! Chociaż jest doskonałym poławiaczem toksyn (formaldehyd), sama jest trująca i może wywoływać podrażnienia skóry.

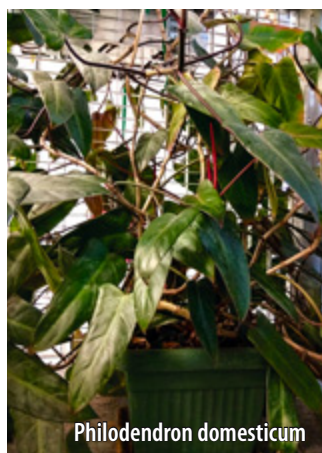
*Tekst i zdjęcia Magdalena Kowalska
Biblioteka Główna*

Nephrolepis exaltata

Philodendron monstera

Philodendron domesticum

Epipremnum złociste

III MIĘDZYNARODOWA XLVIII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA STUDENTÓW UCZELNI MEDYCZNYCH W SZCZECINIE

W dniach 16–17 marca 2018 r. odbyła się, zorganizowana przez Zarząd Studenckiego Towarzystwa Naukowego PUM, III Międzynarodowa XLVIII Ogólnopolska Konferencja Studentów Uczelni Medycznych w Szczecinie, objęta patronatami honorowymi: rektora PUM prof. Bogusława Machalińskiego, prezydenta Szczecina oraz Okręgowej Izby Lekarskiej w Szczecinie. Patronem medialnym konferencji był serwis MEDtube. Sponsorami konferencji zostali: Edra Urban&Partner, „Medycyna Praktyczna”, Standardy Medyczne Pediatria, LEKKi Kurs, Stowarzyszenie Młody Lekarz, LEPOLEK, Bro Burgers, Patio oraz Grupa Reklamowa „Zapol”. Wykład inauguracyjny „Innovations and excitement in vascular surgery” wygłosił dr Arkadiusz Kazimierczak. Warto wspomnieć, iż inaugurację wydarzenia zaszczylił swoją osobą minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin.

Do udziału w konkursie zostało zakwalifikowanych 114 prac, zaś ostatecznie wygłoszonych było 107. Zostały one zaprezentowane w ośmiu sesjach tematycznych: sesji nauk podstawowych, sesji nauk o zdrowiu, sesji niezabiegowej, sesji zabiegowej, sesji stomatologicznej, sesji plakatowej dla doktorantów, sesji case report niezabiegowej oraz sesji case report zabiegowej. Po raz pierwszy w historii konferencji do konkursu prac włączono opisy przypadków oraz stworzono specjalną sesję dla uczestników Studium Doktoranckiego. Kon-

ferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem nie tylko ze strony studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, ale również studentów z całej Polski, m.in. z następujących uczelni: Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, a nawet z zagranicy – z Państwowego Uniwersytetu Medycznego im. I.Ya. Horbaczewskiego w Tarnopolu w Ukrainie.

Do oceny prac powołane zostały odrębne komisje utworzone z wybitnych specjalistów z poszczególnych dziedzin, w następującym składzie:

- sesja nauk podstawowych: prof. Barbara Dołęgowska, prof. Jan Lubiński, prof. Adam Klimowicz, prof. PUM Anna Jakubowska, dr hab. Mateusz Kurzawski;
- sesja nauk o zdrowiu: prof. Beata Karakiewicz, prof. PUM Bożena Mroczek, prof. PUM Katarzyna Janda, dr hab. Aleksandra Kładna, dr Marta Milona, ks. dr Krzysztof Zdziarski;
- sesja zabiegowa: dr hab. Anita Chudecka-Głaz, prof. Marek Ostrowski, prof. PUM Miłosław Cnotliwy, dr hab. Jarosław Pieróg;
- sesja niezabiegowa: dr Magdalena Leszczyszyn-Pynka, prof. Tomasz Urasiński, dr Wojciech Marlicz, dr Bolesław Banach;

- sesja stomatologiczna: prof. PUM Katarzyna Grocholewicz, prof. Mariusz Lipski, dr hab. Grzegorz Trybek;
- sesja plakatowa dla doktorantów: prof. Maria Chosia, prof. Anhelli Syrenicz, prof. PUM Krzysztof Safranow;
- sesja case report niezabiegowa: prof. Teresa Starzyńska, prof. Jerzy Samochowiec, prof. PUM Maria Giżewska, dr Aneta Cymbaluk-Płaska;
- sesja case report zabiegowa: prof. Piotr Gutowski, prof. Piotr Prowans, prof. Tadeusz Sulikowski, prof. PUM Bartosz Kubisa.

Zwycięzcy konferencji zostali uhonorowani dyplomami, nagrodami książkowymi oraz innymi upominkami od sponsorów. Laureaci pierwszego miejsca w sesji nauk podstawowych, nauk o zdrowiu, niezabiegowej oraz zabiegowej zostali nagrodzeni wysokimi nagrodami pieniężnymi. Ponadto laureaci pierwszych miejsc (poza sesjami case report) otrzymali możliwość publikacji prac konkursowych w MEDtube Science.

W trakcie konferencji odbyły się warsztaty szcicia chirurgicznego (prowadzący: Wojciech Wojas oraz Marcin Warakowski z SKN Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej PUM), warsztaty BLS (prowadzący: Miłosz Wiśniewski oraz Jakub Broniszewski z Koła Ratunkowego PUM) oraz warsztaty laparoskopowe na trenażerach przeprowadzone przez dr. hab. Włodzimierza Majewskiego. W piątkowy wieczór uczestnicy spotkali się w Klubie Patio w celach towarzyskich. Po zakończeniu części konkursowej uczestnikom konferencji została zaprezentowana relacja Magdaleny Chęć z Mistrzostw Polski w Szyciu Chirurgicznym, które odbyły się w Zielonej Górze.

Serdecznie dziękujemy gościom honorowym za obecność, dziękujemy członkom jury za obiektywną ocenę, a jednocześnie wsparcie młodych naukow-

ców. Dziękujemy uczestnikom zarówno czynnym, jak i biernym – bez Was to wydarzenie nie miałyby miejsca. Szczególne podziękowania należą się obecnemu kuratorowi Studenckiego Towarzystwa Naukowego prof. PUM Jerzemu Sieńce oraz całemu Zarządowi STN PUM w składzie: Sylwia Morawska, Aleksandra Czarnojan, Wojciech Wojas, Igor Feszak, Marcin Warakowski, Agata Salabura, Magdalena Chady, Aleksandra Niemiec, Paulina Rak, Patrycja Anastaziak oraz Michalina Malec.

LAUREACI

III MIĘDZYNARODOWEJ XLVIII OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI STUDENTÓW UCZELNI MEDYCZNYCH W SZCZECINIE

SESJA NAUK PODSTAWOWYCH

I MIEJSCE

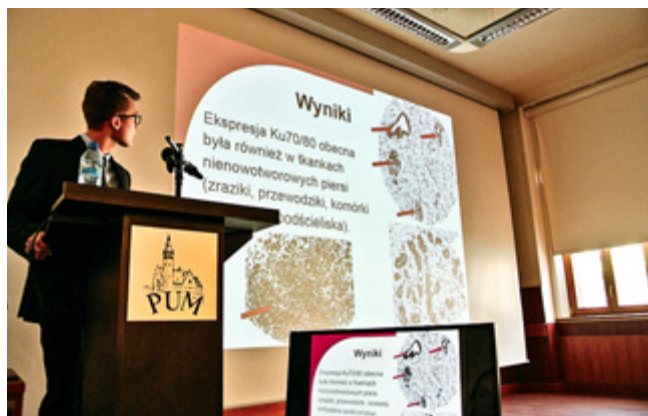
Jakub Rosik, Filip Machaj, Daniel Bodnar
Ocena ekspresji heterodimeru Ku70/80 w rakach piersi z wykorzystaniem komputerowej analizy obrazu

Opiekun – dr hab. Paweł Domagała
II SKN Patomorfologii PUM

Monika Adamowicz, Maciej Janik
VCAM-1 i sCD163 jako nowe nieinwazyjne markery do oceny zwłóknienia wątroby u pacjentów z autoimmunologicznym zapaleniem wątroby (AIH)
Opiekun – prof. dr hab. Małgorzata Milkiewicz
II SKN przy Zakładzie Biologii Medycznej PUM

II MIEJSCE

Aneta Bielińska
Ekspresja molekuł adhezyjnych ICAM-1 i VCAM-1 u pacjentów leczonych metforminą i pochodnymi sulfonylomocznika z powodu cukrzycy typu 2
Opiekun – prof. dr hab. Joanna Bober
Koło Chemii Medycznej PUM

SESJA NIEZABIEGOWA

I MIEJSCE

Agata Salabura, Kamila Łomiwojska, Agata Wielogórska, Joanna Wielogórska

Analiza związku HLA dawcy i biorcy nerki z występowaniem zakażenia CMV w okresie potransplantacyjnym przy zastosowaniu nowych metod analizy danych

Opiekun – dr Bartosz Wojciuk
SKN Mikrobiologii i Immunologii PUM

II MIEJSCE

Jakub Rzeszuto, Szymon Suwała
Zespół niespokojnych nóg w populacji pacjentów z chorobami tarczycy

Opiekun – prof. dr hab. Roman Junik
SKN Evidence-Based Medicine przy Katedrze Endokrynologii i Diabetologii CM UMK w Bydgoszczy

III MIEJSCE

Justyna Rajchert, Aleksandra Kupińska, Aleksandra Biront, Hanna Wiśniewska, Marta Bander

Zgodność rozpoznań radiologicznych raka wątrobowokomórkowego (HCC) z oceną histopatologiczną eksplantowanej wątroby

Opiekun – prof. dr hab. Marta Wawrzynowicz-Syczewska
SKN przy Klinice Chorób Zakaźnych, Hepatologii i Transplantacji Wątroby PUM

SESJA ZABIEGOWA

I MIEJSCE

Paula Gargulińska, Agata Jabłońska,
Aleksandra Kupińska

Ocena przydatności klinicznej markera HE4 u kobiet z rakiem endometrium

Opiekun – dr n.med. Aneta Cymbaluk-Płoska
SKN przy Katedrze i Klinice Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt PUM

Konrad Czernikiewicz, Kamil Leśniewski,
Anna Chaszcowska, Filip Fliciński,
Kamila Kulczyńska

Wypracowanie krzywej uczenia w zespołeniach mikrochirurgicznych przez uczestników fakultetu – wstępne doświadczenia

Opiekun – prof. dr hab. Andrzej Żyłuk
SKN Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki PUM

II MIEJSCE

Jan Białek, Sylwia Dzidek, Hanna Baran
Ocena częstości występowania objawów nietrzymania moczu u kobiet w wieku 18–90 lat
Opiekun – dr hab. Sebastian Kwiatkowski
SKN przy Klinice Położnictwa i Ginekologii PUM

Kacper Lechowicz, Paula Gargulińska,
Monika Kosiorowska, Sylwester Drożdzał
Wpływ czasu intubacji i wentylacji mechanicznej na występowanie powikłań pooperacyjnych po operacji pomostowania tętnic wieńcowych
Opiekun – dr Katarzyna Kotfis
SKN przy Klinice Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Ostrejszych Zatruciu PUM

SESJA NAUK O ZDROWIU

I MIEJSCE

Justyna Kałduńska
Wpływ pochodzenia Yerba mate (Ilex paraguariensis) oraz sposobu przygotowania naparów na zawartość w nich Ca, Mg i Fe oraz potencjał antyoksydacyjny
Opiekun – dr hab. prof. PUM Katarzyna Janda
IV SKN przy Zakładzie Biochemii i Żywienia Człowieka PUM

II MIEJSCE

Maciej Ledziński, Szymon Suwała
Polscy studenci kierunków lekarskich w obliczu chorób tarczycy
Opiekun – prof. dr hab. Roman Junik

SKN Evidence-Based Medicine przy Katedrze i Klinice Endokrynologii i Diabetologii CM UMK w Bydgoszczy

III MIEJSCE

Anna Sachaj, Damian Durys
Wpływ kriostymulacji ogólnoustrojowej na zmiany temperatury wybranych obszarów ciała w odniesieniu do wybranych cech osobniczych
Opiekun – dr hab. prof. PUM Anna Lubkowska
SKN przy Zakładzie Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej PUM

SESJA STOMATOLOGICZNA

I MIEJSCE

Teresa Bociąga, Aleksandra Jaroń
Ocena radiologiczna typu retencji i stopnia trudności operacyjnego usunięcia dolnego zęba mądrości poszerzona o modele trójwymiarowe – druk 3D w planowaniu przedoperacyjnym
Opiekun: dr Magda Aniko-Włodarczyk, dr Olga Preuss
SKN przy Zakładzie Chirurgii Stomatologicznej PUM

WYRÓŻNIENIE

Kamil Zdebski, Robert Derbiszewski,
Daria Kowalczyk
Jakość dokumentacji fotograficznej w chirurgii stomatologicznej – porównanie parametrów technicznych wybranych aparatów
Opiekun: dr Magda Aniko-Włodarczyk, dr Olga Preuss
SKN przy Zakładzie Chirurgii Stomatologicznej PUM

SESJA CASE REPORT NIEZABIEGOWA

I MIEJSCE

Sylwia Morawska
Nadwrażliwość na pszenicę niejedno ma imię – WDEIA – opis przypadku
Opiekun – dr Iwona Poziomkowska-Gęsicka
Koło Alergologiczne PUM

II MIEJSCE

Aleksandra Baturo
Podwójne uczulenie na jad pszczoły i na jad osy
Opiekun – dr Iwona Poziomkowska-Gęsicka
Koło Alergologiczne PUM

Sandra Krzywdzińska
Graves' disease as the cause of the hyperthyroidism in pregnancy
Opiekun – dr Monika Grymowicz
SKN Ginekologii Endokrynologicznej WUM

SESJA CASE REPORT ZABIEGOWA

I MIEJSCE

Wojciech Wojas, Marcin Warakomski
Wykorzystanie dwutlenku węgla w obrazowaniu naczyń podczas wszczepienia stent-graftu do tętniaka aorty brzusznej

Opiekun – dr Paweł Rynio

Koło Naukowe przy Klinice Chirurgii Naczyniowej i Angiologii PUM

Marta Bander, Natalia Żyłka, Paulina Dec
Mikrotorbielowaty rak przydatkowy (Microcystic adnexal carcinoma) piersi – opis przypadku

Opiekun – dr hab. Iwona Rotter

SKN KINEZIS PUM

Nadia Przygocka, Magdalena Kołatuch
Skośny rozszczep twarzy typu Tessier 4 – opis przypadku

Opiekun – prof. dr hab. Matthews-Brzozowska

Koło Naukowe STN Katedry i Kliniki Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu

SESJA PLAKATOWA DLA DOKTORANTÓW

I MIEJSCE

Sylvia Szelaż-Pieniek

Ekspresja transporterów leków u pacjentów z chorobą Wilsona

PUM

WYRÓŻNIENIE

Bartosz Guźmiński

Identyfikacja pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej pijących alkohol w sposób ryzykowny lub szkodliwy

Opiekun: dr hab. prof. PUM Artur Mierzecki

Samodzielna Pracownia Kształcenia Lekarza Rodzinnego PUM

Sylvia Morawska, V rok WL

Zdjęcia:

Agata Salabura, Igor Feszak

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA STUDENTÓW MEDYCYNY LABORATORYJNEJ

„Współczesna medycyna laboratoryjna” – tak brzmiał tytuł II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Studentów Medycyny Laboratoryjnej w Szczecinie, która odbyła się 24 marca 2018 r.

Zawód diagnosty laboratoryjnego związany jest z nieustannym rozwojem, warto dbać, by był on także wszechstronny. W auli Rektoratu PUM miało miejsce wydarzenie, które było efektem kilku miesięcy pracy. Dziś wspominamy i prezentujemy zdjęcia z tego święta, święta nauki.

Doskonale wszyscy wiemy, że medycyna laboratoryjna obejmuje szeroki wachlarz zagadnień. 24 marca wysłuchaliśmy ośmiu wykładów, które dostarczyły lub uaktualniły dotychczasowy stan wiedzy. Gościem honorowym, a zarazem prelegentem, była prof. Eligia M. Szewczyk – autorka znanego zapewne każdemu diagnoście podręcznika „Diagnostyka mikrobiologiczna” – która wygłosiła wykład pt. „Znaczenie postulatów Kocha w dobie badań mikrobiomu”.

Także młodzi naukowcy pokazali klasę! Niemal na równi z konferencją trwała sesja plakatowa studentów i doktorantów. Warto wspomnieć, że do konkursu zostały zgłoszone 52 prace. Olbrzymim wyzwaniem dla Komitetu Naukowego było ocenić i wyłonić te najlepsze.

70 – 10 – 5 – To nie żadne tajne hasło! W tym roku na uczelni obchodzimy kilka rocznic. Z tej okazji na uczestników czekał tort. Co świętowaliśmy?

- 70-lecie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie
- 10 lat istnienia Wydziału Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjnej, a także...
- 5 lat istnienia Studenckiego Towarzystwa Diagnostów Laboratoryjnych PUM (znanego wcze-

śniej jako Studenckie Stowarzyszenie Młodych Diagnostów).

W czasie konferencji odbyła się dekoracja zwycięzców IV Ogólnopolskich Symulacji Diagnostycznych. W konkursie zespół PUM w składzie: Emilia Grodź, Aleksandra Jęckowska oraz Roksana Jacek, zajął II miejsce z wynikiem 97,75 pkt. Na podium znaleźli się także: na I miejscu – Kraków (98 pkt) oraz na III miejscu – Gdańsk (95,5 pkt). Zwycięzcom jeszcze raz gratulujemy!

*Norbert Bajerski
Studenckie Towarzystwo
Diagnostów Laboratoryjnych PUM
Zdjęcia Patryk Lubecki*

SIATKARZE PUM TRZECI RAZ Z RZĘDU MISTRZAMI POLSKI UCZELNI MEDYCZNYCH

W Krakowie w dniach 23–25 marca 2018 r. odbyły się VI Drużynowe Mistrzostwa Polski Uczelni Medycznych w piłce siatkowej kobiet i mężczyzn, na których reprezentacje naszej uczelni spisały się rewelacyjnie. W mistrzostwach rywalizowało 11 zespołów kobiecych i 11 męskich.

Siatkarki PUM w grupie pokonały Lublin 2:0, Warszawę 2:1, Białystok 2:0, Wrocław 2:0 i przegrały z Krakowem 1:2, zajmując I miejsce w grupie.

Siatkarze PUM w eliminacjach grupowych pokonali Białystok 2:0, Warszawę 2:0, Wrocław 2:0 i przegrali z Łodzią 0:2, zajmując II miejsce w grupie.

W półfinale siatkarki PUM pokonały Gdańsk 2:0, a siatkarze PUM odnieśli zwycięstwo nad Krakowem, zatem w wielkim finale mistrzostw zagrały siatkarki i siatkarze PUM.

Siatkarki, grając w składzie: A. Witkoś, A. Długosz, K. Topczew-

ska, S. Sypień, P. Sośnicka, M. Kała, K. Sawicka, A. Chorażak, E. Mackiewicz, M. Figielska, po zaciętym meczu uległy reprezentacji Bydgoszczy 2:0, zdobywając srebrne medale i okazały puchar.

Siatkarze w składzie: M. Lewandowski, A. Kurpik, S. Gierżot, A. Kosarzycki, Ł. Giżycki, D. Iwaniak, Sz. Sypniewski, A. Kaniewski, J. Macudziński, w finale zmierzyli się z zespołem Łodzi i po pięknej walce pokonali grupowego rywala 2:0, zdobywając mistrzostwo Polski UM, złote medale i okazały puchar.

Za najlepszą zawodniczkę mistrzostw uznano Aleksandrę Długosz z PUM, najlepszym zawodnikiem mistrzostw został Siergiej Gierżot także z PUM, najlepszy blokujący to również zawodnik PUM Dariusz Iwaniak.

*Stanisław Gorwa
Studium Wychowania
Fizycznego i Sportu
Zdjęcia:
Stanisław Gorwa,
Adam Kurpik*

GRAD MEDALI SPORTOWCÓW PUM NA MISTRZOSTWACH POLSKI UCZELNI MEDYCZNYCH

Drużyna futsalu

Jako pierwsza walczyła drużyna futsalu (piłka nożna halowa), zdobywając brązowy medal. Zawody odbyły się w Łodzi w dniach 8–12 marca 2018 r.

Drużyna zwycięzców (stoją od lewej): trener mgr Jan Jelec, Krystian Awgul, Bartosz Szczęch, Mateusz Witkowski, Michał Kochanowski, Adam Wiejkuć (król strzelców), Jakub Janowski, Łukasz Giżycki; dolny rząd: Jakub Kledzik, Borys Szymański, Jakub Krause, Remigiusz Zając, Bartłomiej Pala.

24 marca 2018 r. Pomorski Uniwersytet Medyczny był organizatorem IV Mistrzostw Polski Uczelni Medycznych na ergometrze wioślarskim. W mistrzostwach wzięli udział studenci z siedmiu uczelni medycznych z całej Polski. Złote medale indywidualnie zdobyły: w kategorii open Aleksandra Ignaczak, V rok WL; w kategorii lekkiej Dominika Gonerka, I rok fizjoterapii; medal brązowy Ewa Kostrzeba, VI rok WL, i wraz z Krzysztofą Kwiec – I rok WL, i Miszelą Kałachurską, I rok rat. med., zdobyły złoty medal drużynowo.

W kategorii open mężczyzn ze świetnym wynikiem 2'56" wygrał Łukasz Duda – VI rok WL. Drugi był Rafał Staszak – II rok rat. med. W drużynie męskiej walczyli również Brandur Jogvansson, II rok WL EP, i Jakub Kledzik, IV rok WL. Drużynowo panowie zdobyli brązowy medal.

Bardzo dobre wyniki – I miejsce w klasyfikacji drużynowej kobiet i mężczyzn osiągnęli narciarze PUM w Mistrzostwach Województwa Zachodniopomorskiego, które odbyły się w Szpindlerowym Młynie 11–14 marca 2018 r. Stanowili oni również czołówkę w poszczególnych kategoriach.

Startowali: Katarzyna Modlińska, Ewa Ostrycharz, Dominika Koss, Michał Mielnik, Oskar Karbowniczek, Rafał Kuzon, Kamil Kosko.

Jan Jelec

*Studium Wychowania Fizycznego i Sportu
Zdjęcia: Olga Mamajew, Michał Mielnik*

